

AVAIN SÄÄSTÖPANKKI

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2018

Yritys- ja yhteisötunnus: 0179732-2
Postiosoite: Jääkärintie 60,62420
KORTESJÄRVI
Käyntiosoite: Jääkärintie 60, 62420
Kortesjärvi
Kotipaikka: Kauhava

SISÄLLYSLUETTELO

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2018

Toimitusjohtajan katsaus	1
Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2018	3
Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä	3
Toimintaympäristö	4
Pankin liiketoiminta	6
Tulos	7
Tase	9
Vakavaraisuuden hallinta	13
Riskienhallinta	16
Hallinto ja henkilöstö	24
Yhteiskuntavastuu	26
Ollennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen	26
Liiketoiminnan kehitys vuonna 2019	26
Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä	27
Tunnuslukujen laskentakaavat	28
Tilinpäätös	29
Avain Säästöpankin tuloslaskelma	29
Avain Säästöpankin tase	30
Avain Säästöpankin rahoituslaskelma	33
Liitetiedot	34
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	34
Konsernitilinpäätöksen laajuus	35
Ulkomaan rahan määräiset erät	35
Rahoitusinstrumentit	35
Rahoitusvarat ja -velat	39
Alkuperäinen kirjaaminen	39
Rahoitusvarojen luokittelu ja luokittelun määrittely	39
Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjaaminen pois taseesta	42
Käyvän arvon määrittäminen	42
Arvonalentuminen	43
Suojauslaskenta ja johdannaissopimukset	45
Vertailukauden 2017 rahoitusvarat	45
Luokittelu	45
Arvostaminen	46
Arvonalentumistappiot	47
Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta	47
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	48
Tilinpäätössiirtojen kertymä	49
Poistoero ja verotusperusteiset varaukset	49
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	49
Korkotuotot ja -kulut	49
Poistoperiaatteet	49
Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset	50
Verot	50
Rahavarat	50
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	75
Tilinpäätösmerkintä	76

Toimitusjohtajan katsaus

Yleinen talous- ja toimintaympäristö

Maailmantalous kehittyi vuositason tarkastellen suotuisasti päättyneen vuoden aikana. Työttömyyden kehitysluvut olivat hyvät ja erityisesti Yhdysvalloissa työttömyysluvut olivat pohjatasolla ja Euroopassakin työttömyys aleni hyvää vauhtia. Kuitenkin vuoden viimeisen neljänneksen aikana ilmeni kasvavassa määrin viitteitä globaalin kasvun heikentymisestä. Maailmantalouden kehitystä varjostivat koko vuoden ajan poliittiset riskit, jotka osittain myös toteutuivat. Merkittävimpiä näistä olivat Yhdysvaltojen käynnistämä kauppasota, brittien Brexit –hanke EU:sta eroamiseksi ja populistien vaalivoitto Italiassa. Lisäksi Ranskassa oli vakavia mellakoita istuvaa presidenttiä vastaan.

Yhdysvaltojen keskuspankki nosti ohjauskorkoaan useita kertoja vuoden aikana. Euroopan keskuspankki vähensi elvytystoimiinsa liittyviä tukioistoja, mutta ei muuttanut ohjauskorkoaan. Euroalueen lyhyiden markkinakorkojen taso oli edelleen negatiivinen. Sekä yleinen talousluottamus että kuluttajien luottamus talouden kehitykseen olivat vahvoja, mutta kuitenkin loppuvuotta kohden heikentyviä. Merkittävä tekijä maailmantalouden lähitulevaisuuden kehitykselle on Yhdysvaltojen korkopolitiikan oikeaan osuuteen. Inflaatioluvut olivat edelleen varsin maltillisia sekä Yhdysvalloissa että euroalueella, jossa ne kuitenkin olivat Euroopan keskuspankin tavoitetason tuntumassa.

Suurimmista kansantalouksista Kiinan talouden kasvu oli edelleen yllättävänkin hyvää ja sieltä ei realisoitunut merkittäviä riskejä. Kiinalaisten kotitalouksien velka-aste on noussut kuluvalle vuosikymmenellä merkittävästi ja se muodostaa globaalin riskin. Sama koskee Kiinan varjopankkitoimintaa, jonka kokoa on vaikea täsmällisesti arvioida. Yksi merkittävä maailmantalouden epävarmuustekijä liittyykin Kiinan talouden tulevaan kehitykseen ja sen ennakointiin.

Yhdysvallat kääntyi kaksi vuotta sitten virkaan astuneen presidentin kaudella selvästi sisäänpäin ja protektionistiseen suuntaan presidentin pyrkiessä lunastamaan vaalilupauksiaan. Hänen johdolla Yhdysvallat alensi yritysveroastettaan ja lisäsi julkista velkaantumista muutoinkin vahvassa suhdannevaiheessa. Näiden toimien aiheuttamat tulevat ongelmat jäävät nähtäväksi.

Suomen taloudessa jatkui käänne parempaan suuntaan. Suomessa saavutettiin loppuvuodesta maan hallituksen kaudelleen asettama 72 %:n työllisyystavoite. Suomen talouden kasvuun merkittäväsi vaikuttaneen rakentamisen aloituslupien määrä kääntyi laskuun kuluneen vuoden keväällä ja se heijastuu aloitusten määrään kuluvan vuoden alkupuolelta alkaen. Kaikki yksityiset kysyntätekijät kääntyivät laskuun loppuvuoden aikana ja Suomen talouden kasvu tulee hidastumaan edellisvuoteen verrattuna.

Pankin toimintaympäristö

Pankin toimialueen työllisyystilanteessa ei kokonaisuutena tarkastellen tapahtunut vuoden aikana olennaisia muutoksia. Työllisyystilanne toimialueen eri kunnissa vaihtelee varsin paljon ja se heijastelee alueiden elinkeinorakennetta.

Merkittävällä osalla pankin toimialuetta toimivat vahvat peruselinkeinot maatalous ja turkistarhaus sekä näiden liitännäiselinkeinot. Näihin molempiin toimialoihin liittyi vuoden aikana haasteita. Maatalouden tulonmuodostukseen liittyvät ongelmat jatkuivat ja varsinkin osassa maata kesän kuivuus heikensi satomääriä. Turkistarhauksessa puolestaan nahkojen hintataso oli edelleen heikko ja se ei kaikilta osin vastannut tuotantokustannuksia. Yksikkökokojen kasvu ja toiminnan keskittäminen jatkuivat molemmilla toimialoilla.

Pankin toimialueelle sijoittuvan Hanhikivenniemen ydinvoimalan infran rakennustyöt jatkuivat vuoden aikana. Rakennustyön alkuvaiheessa voimalan rakentamisella on kasvava alueellinen vaikutus ja myöhemmin työn edistyessä sen suoraan työllistävä vaikutus on useita tuhansia henkilöitä merkittävine kerrannaisvaikutuksineen. Hankkeen aikataulu tarvittavine lupineen on kuitenkin viivästyneenä merkittävästi. Mikäli toimialueelle kaavailtu Keliberin litiumkaivosohjelma toteutuu, niin myös sillä on merkittävä työllisyys- ja kokonaisvaikutus alueen talouteen ja elinvoimaan.

Alueen monipuolinen toimeliaisuus, joka sisältää perustana maaseutuelinkeinot, teollisuuden, kaupan ja matkailun, luovat hyvän pohjan pankin palvelujen edelleen laajentuvalle kysynnälle. Pankki pyrkii omilla toimiltaan edesauttamaan alueen asukkaiden ja toimijoiden menestystä.

Pankin kasvu ja taloudellinen asema

Pankin koko asiakasmäärä kasvoi kuluneen vuoden aikana lähes 6 % ja palvelun omaavien asiakkaiden määrä reilut 4 %. Koko asiakasmäärä oli vuoden vaihteessa reilut 24.700 ja palvelun omaavien asiakkaiden määrä lähes 15.700 asiakasta. Säästämisen ja sijoittamisen tuotteiden volyymi kasvoi 2 % loppuvuoden markkinaliikkeistä huolimatta. Kokonaisluotonannon 6,0 % kasvun pankki suuntasi kiinnitysluottopankkiin. Tämä vähensi tarvetta pankin varainhankinnan määrän lisäämiselle, mutta taseen asiakastalletusten määrän kasvu oli kuitenkin 8,6 %.

Pankin saavuttamaa vajaan 2,9 miljoonan euron liikevoittotasoa voidaan pitää hyvänä ottaen huomioon vallinnut historiallisen matala markkinakorkotaso ja loppuvuoden hankala sijoitusympäristö. Pankin omien varojen määrä oli vuoden vaihteessa 38,0 miljoonaa euroa ja kokonaisvakavaraisuus turvallisella 20,46 % tasolla. Pankin 18,52 %:n ydinvakavaraisuutta vahvistaa voittovarojen ja varausten lisäksi seitsemän miljoonan euron määräinen kantarahastopääoma.

Haluamme uskoa siihen, että pankin asiakkaillemme tarjoama tavoitettavuus ja myönteiset Säästöpankkikokemukset ovat kasvualusta edelleen jatkuvalla asiakasmäärän ja liiketoiminnan volyyymien vahvistumiselle.

Pankissa tapahtuu toimitusjohtajan vaihdos kuluvan vuoden syksyllä nykyisen toimitusjohtajan jäädessä eläkkeelle. Kuluvan vuoden alkupuolella valittu uusi toimitusjohtaja aloittaa toimessaan lokakuun alussa.

Luottamus

Talouden yleiskuvasta ja suhdanteista riippumatta luottamus on pankkitoiminnan kulmakivi. Ja sellaisena se tulee aina säilymään. Avain Säästöpankilla tuli täyteen 116. toimintavuosi. Avain Säästöpankki haluaa edelleen toimia asiakkaidensa ja yhteistyökumppaneidensa luottamuksen arvoisesti. Luottamus luo pohjan asiakkaiden ja pankin yhteiselle kestäväälle menestykselle.

Kiitän asiakkaitamme kuluneen vuoden yhteistyöstä. Kiitän pankin henkilökuntaa vahvasta työpanoksesta pankin menestymisen turvaamiseksi sekä luottamushenkilöitämme ja yhteistyökumppaneitamme toimintamme mahdollistamisesta.

Suomi tarvitsee lisää menestystarinoita.

Mikko Ruuska
toimitusjohtaja

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2018

Avain Säästöpankki on itsenäinen säästöpankki, joka on perustettu vuonna 1902. Avain Säästöpankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään. Vuosi 2018 oli pankin 116. toimintavuosi. Pankki toimii Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan alueilla. Pankin asiakaskunnasta pääosa on yksityisasiakkaita ja pienyrityksiä.

Pankin asiakasmäärä oli tilikauden päättyessä lähes 15 700. Pankilla on yhteensä 10 konttoria, jotka sijaitsevat Korttesjärvellä, Kalajoella, Kannuksessa, Kaustisella, Kokkolassa, Kälviällä, Raahessa, Sievissä, Toholammilla ja Ylivieskassa. Pankki avasi vuoden 2018 aikana uuden konttorin Kannukseen.

Avain Säästöpankin liikevoitto oli 2.873 tuhatta euroa. Liikevoitto oli 0,9 % taseen vuosikeskiarvosta ja kulu-tuotto –suhde oli 68,5 %.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit- standardi korvasi aiemmin voimassa olleen IAS 39 standardin kokonaisuudessaan 1.1.2018 alkaen. IFRS 9:n käyttöönotto vaikutti merkittävästi pankin tilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelun ja arvostamisen sekä rahoitusvarojen arvonalentumisen osalta. IFRS 9 –standardi toi suuren muutoksen odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaamiseen. Muutoksista kerrotaan tarkemmin kohdassa Laadintaperiaatteet.

Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä

Avain Säästöpankki kuuluu Säästöpankkiryhmään ja Säästöpankkien yhteenliittymään. Pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä (jäljempänä myös ”Ryhmä”) on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä Säästöpankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä.

Säästöpankkien yhteenliittymään (jäljempänä myös ”Yhteenliittymä”) kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy. Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkiryhmän rakenteesta löytyy lisätietoa sivulta saastopankki.fi/saastopankkiryhma.

Toimintaympäristö

Globaali talousnäkyvä

Vuoden 2018 alkaessa globaalin talouden suhdannenäkyvä oli hyvin positiivinen. Euroopassa yleinen talousluottamus oli vahvimmillaan yli 17 vuoteen ja Yhdysvalloissakin kuluttajien luottamus oli noussut selvästi finanssikriisiä edeltäneiden huipputasojen yläpuolelle. Jo keväällä kävi kuitenkin selväksi, ettei maailmantalouden kasvu enää jatku odotusten mukaisena. Yhdysvaltoja lukuun ottamatta suurimmissa teollisuusmaissa kasvu alkoi vuoden keskivaiheilla selvästi hidastua. Sijoitusmarkkinoilla talouden odotusten ja toteutuneen kehityksen välinen ristiriita näkyi merkittävinä korjausliikkeinä omaisuuserien hinnoittelussa. Teollisuusmaiden keskimääräinen BKT-kasvu oli jäämässä vuonna 2018 hieman yli kahden prosentin tuntumaan. Euroalueella kasvu painui jo alle kahteen prosenttiin. Yhdysvalloissa suhdannevire jatkui kuitenkin hyvänä ja kasvu kiihtyi veronalennusten ja muun elvytyksen siivittämänä lähelle kolmea prosenttia. Kehittyvillä markkinoilla BKT-kasvu pysyi noin 4,5 prosentissa.

Osaltaan kasvun hidastuminen johtui varsin tyypillisistä korkeasuhdanteen ilmiöistä. Odotus nousevista koroista, osaavan työvoiman saatavuusongelmat sekä muut kapasiteettirajoitteet loivat kitkaa talouden rattaisiin. Tämän lisäksi poliittiset riskit sävyttivät kansainvälistä toimintaympäristöä. Ehkä pahinta oli USA:n presidentti Donald Trumpin lietsoma kauppapoliittinen nokittelu. Raaka-aineille ja välituotteille asetetut tullit iskiivät jo laajasti tuotannon arvoketjuihin. Kauppasodan tulevaan kehitykseen liittyvä epävarmuus alkoi myös lykätä firmojen investointipäätöksiä, mikä näkyi hidastuvana kasvuna esimerkiksi Saksan ja Suomen teollisuuden tilauksissa. Myös vaikeasti ennakoitavat Brexit-neuvottelut, Kiinan talouskasvun hidastuminen, Turkin valuuttakriisi sekä Italian velkaongelmat lietsoivat epävarmuutta.

Vuoden 2018 aikana USA:n keskuspankki Fed kiihdytti rahapolitiikan kiristämistä. Fed nosti ohjauskorkoa kaikkiaan neljä kertaa ja päätyi 2,25-2,50 prosentin vaihteluväliin. Fed:n kiristävällä rahapolitiikalla oli jo vaikutuksia maailmantalouteen. Ensimmäisiä kärsijöitä olivat ulkomaisesta rahoituksesta riippuvaiset kehittyvät taloudet ja niissä toimivat yritykset, joiden dollarilainojen kustannukset nousivat selvästi. Kiristykset alkoivat loppuvuotta kohden kuitenkin tuntua myös kotimarkkinoilla. Pitkäkestoisen kiinteän asuntorahoituksen hinta nousi 5 prosentin tuntumaan, mikä näkyi jo asuntokaupan ja rakentamisen lievänä hidastumisena. Euroopan keskuspankki EKP ei vielä varsinaisesti aloittanut rahatalouden kiristystoimia, mutta se kuitenkin irtautui vuoden lopussa ns. määrällisestä elvytyksestä.

Korkoympäristö

Euroalueen korot ovat kokonaisuutena katsoen säilyneet matalina vuoden 2018 aikana. Lyhyiden korkojen liikkeet ovat olleet vähäisiä painottuen lievään nousuun loppuvuodesta. Pitkät korot ovat puolestaan alkuvuoden ja alkusyksyn nousuyritysten jälkeen laskeneet vuoden aloitustason alle.

Pankkitoiminnan korkokatteelle vallitseva suhteellisen latteaa korkokäyrä luo haasteita maturiteettitransformaation kuitumisen kautta. Myös sääntelyvaateet (LCR, MREL) yhdistettynä EKP:n matalaan talletuskorkoon tuovat rahoituskatteeseen lisärasitetta.

Sijoitusmarkkinat

Vuonna 2018 sijoitusmarkkinoilla nähtiin voimakkaita kurssiliikkeitä ja sijoitustuotot laskivat merkittävästi edellisiin vuosiin verrattuna. Alkuvuoden aikana talouskasvu jatkui suotuisasti, mikä osaltaan tuki riskinottohalukkuutta. Vuoden toisella puoliskolla sijoittajien huoli talouden kehityssuunnasta ja samanaikainen poliittisten riskien nousu johtivat osakekurssien laskuun. Osakemarkkinoiden volatilitteetti nousi merkittävästi aikaisemmista vuosista ja kurssiliikkeet olivat erityisen voimakkaita syksyn aikana. Osakemarkkinoiden tuotot jäivät negatiiviseksi kaikilla päämarkkina-alueilla.

Yhdysvalloissa nähtiin vuoden aikana voimakasta pitkien korkojen nousua, joka kuitenkin pysähtyi loppuvuodesta inflaatio-odotusten laskiessa. Euroopassa pitkien korkojen merkittävää nousua ei nähty ja tämän seurauksena valtionlainojen tuotot nousivat odotettua korkeammaksi. Muutokset Italian poliittisessä tilanteessa

uuden hallituksen myötä nousivat sijoittajien huolenaiheeksi. Tämän seurauksena Italian valtionlainojen riskipreemiot nousivat merkittävästi toisella vuosipuoliskolla. Vastaavasti yrityslainojen riskipreemiot nousivat epävarmuuden kasvaessa. Sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa yrityslainojen tuotot jäivät negatiiviseksi lähes kaikissa luottoluokituksissa.

Kehittyvien talouksien näkymät heikentyivät kauppapoliittisten riskien ja epävarmuuden lisääntyessä. Kehittyvien talouksien valuutat heikentyivät merkittävästi, mikä laski paikallisen valuutan korkotuotot negatiiviseksi. Myös kehittyvien maiden osakemarkkinat laskivat tasaiset vuoden 2018 aikana ja tuotot osakkeiden osalta jäivät negatiiviseksi.

Tuleva vuosi käynnistyy epävarmoissa tunnelmissa. Poliittiset riskit ovat suuressa roolissa ja niihin liittyvä epävarmuus pienentää riskinottohalukkuutta sijoittajien keskuudessa. Myös talouskasvuun liittyy riskejä, joiden vuoksi sijoitustuotot jäänevät aikaisempia vuosia alhaisemmaksi.

Suomen taloustilanne

Suomen taloudessa vuosi 2018 käynnistyi hyvin optimistisissa tunnelmissa, mutta vuoden toiselta vuosineljännekseltä alkaen suhdannenäkymä alkoi muuttua heikompaan suuntaan. Maailmantalouden lisääntynyt epävarmuus näkyi viennin vedon vaimenemisena. Myös teollisten investointien kehitys jäi selvästi odotuksia heikommaksi. Yksityisen kulutuskysynnän kasvukaan ei jatkunut niin vahvana kuin hyvän työllisyystilanteen ja rivakan palkkasumman kasvun perusteella olisi voinut olettaa. Viime vuosina kotitalouksien velkalasti on paisunut, säästämisaste painunut negatiiviseksi ja maksuvaikeuksissa olevien määrä kasvanut. Kotitaloudet näyttäisivät heränneen taloudenpitonsa haavoittuvuuksiin ja säästäminen todennäköisesti kääntyi vuonna 2018 nousuun.

Alkuvuoden mainion kehityksen ansiosta työllisyys parani edelleen merkittävästi vuonna 2018. Työttömyysasteen lasku jatkui ja työllisyysaste nousi jo hyvin lähelle hallituksen 72 prosentin tavoitetta. Vuoden keskivaiheilla työllisyyden nettokasvu alkoi kuitenkin hidastua. Hidastumisen taustalla oli sekä talouden kysyntätekijöiden hiipumista, että työmarkkinoiden kohtaan to-ongelmien pahenemista. Yhä useammat yritykset raportoivat vaikeuksista löytää sopivaa työvoimaa. Kokonaisuutena työllisyyden paranemismuutos kuitenkin jatkui 2018 yllättävänkin voimakkaana. Tehtyjen työtuntien määrä kasvoi jopa bruttokansantuotetta nopeammin eli tuottavuuden kasvu pysähtyi.

Käytettävissä olevien tietojen valossa Suomen BKT-kasvu jäi vuonna 2018 noin 2,3 prosentin tasolle.

Asuntomarkkinat Suomessa

Asuntokauppaa ohjaavien tekijöiden (työllisyys, korkotaso ja kuluttajien luottamus) olisi pitänyt tukea positiivista virettä asuntomarkkinoilla. Näin ei ole kuitenkaan käynyt. Käytettyjen asuntojen kauppojen määrä on vähentynyt lähes 3 prosenttia vuodesta 2017. Tähän on vaikuttanut tarjolla olevien uudisasuntojen suuri määrä, sijoittajien vähentynyt kiinnostus asuntosijoittamiseen sekä ensiasunnon ostajien määrän vähentyminen. Markkinat eri maantieteellisillä alueilla ovat jatkaneet eriytymistään. Uusimaa ja muut suuret kaupungit ovat edelleen kasvaneet, kun taas useilla muilla alueilla kuten Kainuussa, Kymenlaaksossa ja Etelä-Savossa on suunta ollut vastakkainen. Oheiseen polarisaatioon vaikuttaa vahvasti väkiluvun ja työllisten määrän kehitys. Käytettyjen kauppojen määrä tulee ennustemme mukaan laskemaan noin 0-5 prosenttia vuonna 2019.

Sijoitusasuntokysyntä väheni selkeästi vuonna 2018 johtuen vuokra-asunto tarjonnan vahvasta kasvusta ja jopa ylitarjonnasta useilla paikkakunnilla. Tämä lisääntynyt tarjonta hillitsi vahvasti vuokratason nousua. Eriyisesti asuntorahastojen ostot vähenivät. Useat sijoittavat päättivät lisäksi myydä omistamiaan sijoitusasuntoja mikä näkyi pienten asuntojen lisääntyneenä tarjontana usealla paikkakunnalla. Näiden pienten asuntojen myyntiajat kasvoivat merkittävästi verrattuna vuosiin 2016-17.

Uudisrakentaminen jatkui vuonna 2018 erittäin vahvana vähenevästä kysynnästä huolimatta. Myönnettyjen rakennuslupien määrä oli lähes koko vuoden laskussa, mikä enteilee rakennusliikkeiden lisääntyvästä varovaisuudesta. Tähän varovaisuuteen on vaikuttamassa sijoitusasuntokysynnän väheneminen sekä laaja julkinen keskustelu suurien taloyhtiölainojen riskeistä. Lisäksi vaikuttamassa on hyvällä sijainnilla sijaitsevien

tonttien vähäisyys. Rakennusliikkeet panostavat entistä enemmän korjausrakentamiseen. Vuonna 2019 ennustamme uudisasuntokauppojen määrän laskevan 10-20 prosenttia.

Käytettyjen kerros- ja rivitaloasuntojen hinnat nousivat vuonna 2018 keskimäärin noin 1 prosenttia, mikä oli merkittävästi vähemmän kuin vuonna 2017. Hintojen nousussa oli vahvasti eriytymistä, eli pääkaupunkiseudulla nousua tapahtui noin 3 prosenttia ja muualla Suomessa hinnat laskivat noin 2 prosenttia. Ennustamme käytettyjen asuntojen hintojen pysyvän lähes ennallaan tai jopa laskevan koko maassa vuonna 2019. Hintoihin vaikuttaa yleisen taloustilanteen lisääntynyt epävarmuus ja uudisrakentamisen väheneminen.

Pankin liiketoiminta

Avain Säästöpankin liiketoiminnan kasvu ja tulos saavuttivat pankin liiketoimintasuunnitelmassaan tilikaudelle asettamat tavoitteet. Pankki keskittyi toimintasuunnitelmansa mukaisesti kasvattamaan asiakaskuntaansa, parantamaan kannattavuuttaan ja lisäämään markkinaosuuttaan.

Avain Säästöpankki harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta, että välittää yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät luotto-, sijoitus- ja vakuutus tuotteita.

Välitetyt luotot koostuvat SP-Kiinnitysluottopankki Oyj:n kiinnitysluotoista, joiden määrä vuoden 2018 lopussa oli 62 249 tuhatta euroa. Pankilla on jälleenrahoitusvelvoite välittämiinsä kiinnitysluottoihin.

Sijoitustuotteina pankin tuotevalikoimaan kuuluvat Sp-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimat sijoitusrahastot sekä Nooa Säästöpankin liikkeeseen laskemat indeksilainat. Pankki tarjoaa asiakkailleen myös omaisuudenhoitopalvelua, jossa salkunhoitajana on Sp-Rahastoyhtiö Oy. Lisäksi pankki tarjoaa asiakkailleen osakevälityspalveluja.

Vuoden lopussa asiakkailla oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 53 262 tuhatta euroa.

Pankin välittämät eläke-, säästö- ja henkivakuutus tuotteet tuottaa säästöpankkien omistama Sp-Henkivakuutus Oy, joka tarjoaa pankin asiakkaille nykyaikaisia ja eri tilanteisiin sopivia vakuutussäästämisen tuotteita. Pankki välittää myös Suomen Vahinkovakuutus Oy:n tarjoamia henkilöasiakkaan vahinkovakuutuspalveluja.

Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja. Säästöpankkien Keskuspankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja sen tehtävänä on myös varmistaa Säästöpankkiryhmän likviditeetti ja tukkuvarainhankinta. Säästöpankkien Keskuspankki hankkii rahoitusta ja operoi Säästöpankkiryhmän puolesta rahamarkkina- ja pääomamarkkinoilla ja hoitaa maksujen selvityksen ja huolehtii myös Ryhmän sisäisestä likviditeetin tasauksesta.

Kiinteistönvälittäjänä toimii säästöpankkien oma kiinteistönvälitysketju, jonka keskusyhtiönä on Sp-Koti Oy. Sp-Koti -ketju toimii franchising-periaatteella, jossa itsenäiset yhtiöt muodostavat pankin kanssa yhteistyössä toimivan valtakunnallisen välittäjäketjun.

Tulos

Avain Säästöpankin liikevoitto oli 2 873 tuhatta euroa (5 694 tuhatta euroa vuonna 2017). Liikevoitto pieneni edellisestä vuodesta 49,5 prosenttia. Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 0,9 prosenttia (1,7). Liiketuloksen heikkeneminen johtui arvopaperikaupan heikentyneestä tuloksesta ja toiminnan kulu-
jen kasvusta. Pankin kulu-tuotto -suhde oli 68,5 prosenttia (49,0).

Pankin keskeiset tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	01-12/2018	01-12/2017	Muutos-% (*)	01-12/2016	Muutos-% (**)
Korkokate	6 189	5 661	9,3	5 150	9,9
Nettopalkkiotuotot	2 659	2 345	13,4	2 046	14,6
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-411	39	...	117	-67,1
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot	847				...
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot		2 883	...	820	...
Suojauslaskennan nettotulos	0	-3	...	-7	-58,5
Muut tuotot	362	668	-45,8	858	-22,2
Tuotot yhteensä	9 646	11 593	-16,8	8 983	29,1
Henkilöstökulut	-2 607	-2 469	5,6	-2 219	11,3
Muut hallintokulut	-2 429	-1 900	27,8	-1 667	14,0
Muut kulut	-1 567	-1 312	19,4	-1 195	9,8
Kulut yhteensä	-6 603	-5 682	16,2	-5 081	11,8
Kulu-tuotto -suhde	68,45	49,01		56,56	
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuun kirjatusta rahoitusvaroista	-9				
Arvon alentumistappiot luotoista		-172	...	-160	7,3
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumiset	-162	0	...	0	...
Liikevoitto	2 873	5 694	-49,5	3 696	54,0
Tilikauden voitto	2 675	5 045	-47,0	2 803	80,0
*) Muutos 2018-2017					
**) Muutos 2017-2016					

Pankin korkokatteeksi muodostui 6 189 tuhatta euroa (5 661). Korkokate kasvoi 9,3 prosentilla edelliseen tilikauteen verrattuna. Korkokatetta vahvistivat suojaavista korkojohdannaisista saadut korot, joiden määrä korkokatteessa oli 360 tuhatta euroa (358).

Korkotuottojen määrä oli 7 728 tuhatta euroa (7 454), jossa kasvua edellisvuodesta oli 3,7 prosenttia. Korkotuotoista merkittävimmän osan muodostivat antolainauksen ja sijoitustoiminnan korkotuotot. Korkokulut olivat 1 539 tuhatta euroa (1 792). Korkokulut vähenivät edelliseen tilikauteen verrattuna 14,1 prosenttia. Korkokulut koostuivat pääasiassa yleisön talletuksille maksetuista koroista.

Nettopalkkiotuotot olivat 2 659 tuhatta euroa (2 345). Tästä palkkiotuottojen osuus oli 3 115 tuhatta euroa (2 732) ja palkkiokulujen 456 tuhatta euroa (387). Palkkiotuottoihin sisältyy välitetyistä tuotteista saatuja palkkiota yhteensä 1 088 tuhatta euroa (907), josta välitetyistä kiinnitysluotto pankin luotoista saadut palkkiot olivat 376 tuhatta euroa (209) ja muista välitetyistä tuotteista 713 tuhatta euroa (698). Välitetyistä kiinnitysluotoista saadut palkkiot sisältyvät edellä esitettyihin lukuihin nettomääräisinä. Muista palkkiotuotoista merkittävimpiä olivat palkkiot antolainauksesta 571 tuhatta euroa (574), palkkiot maksuliikenteestä 1 140 tuhatta euroa (966), palkkiot omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä 197 tuhatta euroa (173) ja palkkiot takauksista

27 tuhatta euroa (24). Palkkiotuottojen kasvuun vaikuttivat asiakasmäärän kasvu ja asuntoluottojen myynti kiinnitysluottopankkiin. Palkkiokulut kasvoivat edellisvuodesta 17,8 prosenttia.

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotoiksi muodostui -411 tuhatta euroa (39). Erään sisältyi tuloksen kautta käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen myyntivoittoja ja -tappioita 71 tuhatta euroa (0) sekä näiden realisoitumattomia arvostusvoittoja ja -tappioita -482 tuhatta euroa (39).

Katsauskaudella IFRS 9 mukaiset käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot olivat 847 tuhatta euroa, josta myyntivoitot ja -tappiot olivat -61 tuhatta. Vastaavasti vertailukautena IAS 39 mukaisten myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot olivat (2 883) ja myyntivoitot ja -tappiot olivat 847 tuhatta euroa (2 883). Vertailukauden nettotuottoon sisältyy myös käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirrettyjä arvonalentumistappioita -46.

Suojauslaskennan nettotulos oli 0 tuhatta euroa (-3). Erä muodostuu käypää arvoa suojaavien korkojohdannaisien ja suojattavien kohteiden käypien arvojen muutosten erotuksesta.

Muut tuotot sisältävät tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista, sijoituskiinteistöjen nettotuotot ja liiketoiminnan muut tuotot, yhteismäärältään 362 tuhatta euroa (668). Saadut osingot olivat 96 tuhatta euroa (460), jossa vähennystä edellisvuoteen oli 363 tuhatta euroa. Sijoituskiinteistöjen nettotuotoksi muodostui -28 tuhatta euroa (-41). Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 17,3 prosentilla 293 tuhanteen euroon (250).

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 2 607 tuhatta euroa (2 469), mikä oli 5,6 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Henkilöstökulujen kasvu johtui keskimääräisen henkilöstömäärän kasvusta.

Muut hallintokulut kasvoivat 27,8 prosenttia, 2 429 tuhanteen euroon (1 900). Kulujen nousu johtui toiminnan kehittämiseen liittyvistä kuluerien kasvusta. Muut kulut, 1 567 tuhatta euroa (1 312), käsittävät poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 322 tuhatta euroa (193). Arvonalentumisia omassa käytössä olevien kiinteistöyhteisöjen osakkeista kirjattiin 0 tuhatta euroa (100). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 22,2 prosenttia, 1 245 tuhanteen euroon (1 019). Kulujen kasvaminen johtui toimitilavuokrien kasvusta ja jäsenmaksujen noususta.

Katsauskaudella kirjattiin IFRS 9 standardin mukaisia odotettuja luottotappioita luotoista ja takauksista -178 tuhatta euroa ja vastaavasti vertailukaudella kirjattiin IAS 39 standardin mukaisia arvonalentumisia 255 tuhatta euroa. Luotoista ja takauksista kirjattujen arvonalentumistappioiden nettomäärä tilikauden tuloksessa oli 9 tuhatta euroa (172). IFRS 9 mukaiset luottotappiot eivät ole vertailukelpoisia IAS 39 mukaisten luottotappioiden kanssa. Toteutuneita luottotappioita kirjattiin katsauskaudella 187 tuhatta euroa (0).

Arvonalentumistappiot luotoista pysyivät edelleen vähäisinä.

Tase

Pankin tase pieneni vuoden 2018 aikana 2,1 prosenttia ja oli vuoden lopussa 318 119 tuhatta euroa (324 926). Taseessa olevien luottojen määrä oli 213 838 tuhatta euroa. Luottojen kesikorko oli 1,8 prosenttia. Talletusten määrä oli 228 948 tuhatta euroa ja niiden kesikorko 0,3 prosenttia. Taseen tuottosuhte oli 0,9 % (1,3 %).

Avain Säästöpankin taseen keskeiset erät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2018	31.12.2017	Muutos-% **)	31.12.2016	Muutos-% ***)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	213 838	214 902	-0,5	227 040	-5,3
Luotot	213 838	214 902	-0,5	227 040	-5,3
Sijoitukset	98 452	95 956	2,6	104 695	-8,3
Saamiset luottolaitoksilta	30 393	25 272	20,3	32 264	-21,7
Saamistodistukset	57 625	55 670	3,5	49 970	11,4
Osakkeet ja osuudet	6 279	10 986	-42,8	18 467	-40,5
Kiinteistöt	4 156	4 028	3,2	3 994	0,9
Johdannaissopimukset	1 319	1 522	-13,3	1 899	-19,8
Johdannaissopimukset vastaavaa	1 319	1 522	-13,3	1 899	-19,8
Yleisön talletukset *)	228 948	210 773	8,6	222 684	-5,3
Velat luottolaitoksille	39 726	62 099	-36,0	66 087	-6,0
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	8 000	8 700	-8,0	7 800	11,5
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	8 000	8 700	-8,0	7 800	11,5
Oma pääoma	28 121	27 374	2,7	23 222	17,9
Tilinpäätössiirtojen kertymä	9 574	9 977	-4,0	10 611	-6,0
ROA %	0,7	1,3		0,9	
ROE %	6,3	13,2		10,1	
Omavaraisuusaste	11,2	10,9		9,4	
Vakavaraisuussuhde	20,46	20,24 %		18,23 %	

*) Luku ei sisällä suojauksesta johtuvaa käyvän arvon muutosta
 **) Muutos 2018-2017
 ***) Muutos 2017-2016

Luotonanto

Avain Säästöpankin luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 276 087 tuhatta euroa (260 297). Luotonanto sisältää pankin taseessa olevat luotot 213 838 tuhatta euroa (214 902) sekä pankin välittämät Sp-Kiinnitysluottopankin luotot, jotka eivät sisälly pankin taseeseen. Välitettyjen kiinnitysluottojen määrä vuoden lopussa oli 62 249 tuhatta euroa (45 396). Pankin valtion varoista välittämät luotot sisältyvät pankin taseeseen erään Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Niiden määrä vuoden lopussa oli 232 tuhatta euroa (398).

Mukaan luettuna välitetyt kiinnitysluotot luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 74 504 tuhatta euroa. Luotonannon nettolisäys oli 15 790 tuhatta euroa eli 6,1 prosenttia.

Luotonannon kehitykseen vaikutti asuntokaupan rahoituksen kohtuullisen hyvän kysyntä sekä pankin toimialueen elinkeinorakenteeseen liittyvät rahoitustarpeet.

Järjestämättömien saamisten määrä säilyi edelleen hyvin maltillisella tasolla.

Yli 90 päivää erääntyneet saamiset olivat 536 tuhatta euroa (671) eli 135 tuhatta euroa pienemmät kuin vuotta aiemmin. Yli 90 päivää erääntyneiden saamisten määrä oli 0,25 prosenttia (0,3) pankin taseessa olevien luottojen ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sisältyvien takausten yhteismäärästä.

Lisäksi lainanhoitojoustolliset saamiset olivat 321 tuhatta euroa (1 078). Lainanhoitojoustolliset saamiset ovat saamisia, joiden lainaehtoja on neuvoteltu uudelleen tai asiakkaan rahoitusta on järjestelty heikentyneen maksukyvyn johdosta.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset, 1 138 tuhatta euroa (1 070) muodostuvat pääasiassa pankki- ja muista takauksista.

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 11 826 tuhatta euroa (15 306) koostuvat pääasiassa myönnetystä nostamattomista luotoista.

Sijoitukset

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöihin, jotka sisältyvät tase-erään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 1.7.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 30 393 tuhatta euroa (25 272). Määrä oli 5 121 tuhatta euroa suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat rahamarkkina-arvopapereista ja joukkovelkakirjalainoista. Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 57 625 tuhatta euroa (55 670), mikä on 3,5 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 6 279 tuhatta euroa (10 986). Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 5 961 tuhatta euroa (5 697) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 318 tuhatta euroa (5 289). Pankilla ei ole hallussaan julkisesti noteerattuja osakkeita, joilla se kävisi aktiivisesti kauppaa.

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 4 156 tuhatta euroa (4 028). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 2 750 tuhatta euroa (2 842) ja sijoituskiinteistöjen arvo 1 406 tuhatta euroa (1 187). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 1.7.

Tilikauden aikana aktivoitiin taseeseen 215 tuhannella eurolla kiinteistöihin kohdistuvia perusparannusmenoja. Vuoden 2018 aikana pankki myi omistamiensa kiinteistöyhteisöjen osakkeita 37 tuhannen euron arvosta. Kiinteistöomaisuuden myynnistä kertyi 17 tuhannen euron nettomääräinen myyntitappio. Pankki kirjasi arvonalennuksia kiinteistöomaisuudesta yhteensä 0 tuhat euroa (-132).

Johdannaissopimukset

Pankki käyttää johdannaissopimuksia korkoriskiensä suojaamiseen. Tilikauden päättyessä johdannaisten positiivinen käypä arvo taseen vastaavaa –puolella, tase-erässä Johdannaissopimukset, oli yhteensä 1 319 tuhatta euroa (1 522), josta käypää arvoa suojaavien johdannaisten osuus oli 1 319 tuhatta euroa (1 522). Pankki suojasi käyvän arvon suojauksella avistaehdoista talletussalkkua. Suojausinstrumenttina olivat koronvaihtosopimukset. Lisäksi pankki suojasi osaketalletusten arvonmuutoksia osakeoptioilla.

Johdannaissopimukset eritellään liitetiedoissa 1.5. Vakavaraisuuslaskennassa johdannaiset sisältyvät luotto- ja vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimukseen.

Yleisön talletukset

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista.

Talletusten määrä vuoden lopussa oli 228 948 tuhatta euroa (210 773). Talletukset kasvoivat vuoden aikana 18 176 tuhatta euroa eli 8,6 prosenttia.

Talletukset käyttely- ja säästämistileillä kasvoivat vuoden aikana 22 588 tuhatta euroa eli 15,4 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 169 520 tuhatta euroa (146 932). Sijoittamis- ja asuntosäästöpalkkiotilien vähennys oli 4 412 tuhatta euroa eli 6,9 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 59 428 tuhatta euroa (63 840).

Muutokseen vaikuttivat asiakasmäärän kasvu ja pankin toimialueen elinkeinorakenteeseen liittyvät tulovirrat.

Muut velat

Muut velat muodostuvat pääasiassa veloista luottolaitoksille ja liikkeeseen lasketuista velkakirjoista, joita ovat sijoitustodistukset, joukkovelkakirjalainat sekä debentuurit, joilla on huonompi etuoikeus kuin pankin muilla veloilla.

Velat luottolaitoksille olivat 39 726 tuhatta euroa (62 099). Erä sisältää muiden luottolaitosten pankkiin tekemät talletukset sekä pankin muut velat muille luottolaitoksille, jotka olivat 2 166 tuhatta euroa (2 084). Muita velkoja ovat mm. repomyynnit, joiden määrä vuoden vaihteessa oli 2 166 tuhatta euroa (2 084).

Tilikauden päättyessä liikkeeseen laskettujen velkakirjojen määrä pankin taseessa oli yhteensä 8 000 tuhatta euroa (8 700), kaikki debentuurilainoja.

Muut vieraan pääoman erät muodostuivat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtyvistä eristä.

Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 28 121 tuhatta euroa (27 374). Muutosta edelliseen tilikauteen verrattuna oli 747 tuhatta euroa. Muutoksesta -99 tuhatta euroa johtuu IFRS 9 siirtymäkirjauksista. Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisilla veroilla oikaistuna oli -957 tuhatta euroa (882). Määrä koostui käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavien rahoitusvarojen käyvän arvon ja odotettujen luottotappioiden muutoksesta -957 tuhatta euroa. Vertailukaudella muutos johtui vastaavasti myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksesta 882 tuhatta euroa.

Omaan pääomaan sisältyy vuosina 2005, 2007 ja 2014 liikkeeseen laskettu kantarahasto, jonka suuruus on 7 000 tuhatta euroa (7 000).

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja verotusperusteiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 9 574 tuhatta euroa (9 977), josta luottotappiovaraus oli 9 573 tuhatta euroa (9 977). Vuonna 2018 luottotappiovarausta purettiin -404 tuhatta euroa (purettiin -633 tuhatta euroa), jonka jälkeen varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 4,6 prosenttia saamisista. Varauksesta 446 tuhatta euroa on siirretty vararahastoon. Tilikauden aikana poistoeroa lisättiin 1 tuhatta eurolla (vähennettiin -1).

Keskinäinen vastuu

Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Säästöpankkiliitto osk toimii Yhteenliittymän keskusyhteisönä.

Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitostensa veloista ja sitoumuksista yhteenliittymälain mukaisesti. Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan yhteenliittymälain mukaisesti tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilan estämiseksi. Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia suorittamaan yhteenliittymälain säädetyin perustein keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena, taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta velalliseltaan.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus yhteenliittymälain mukaisesti valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa ja antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperusteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Keskusyhteisöllä on oikeus vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettavaksi näiden Yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

Talletussuoja

Rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain (1195/2014) mukaan talletuspankilla on velvollisuus kuulua talletussuojajärjestelmään ja maksaa talletussuojamaksua. Talletussuoja korvaa tallettajien varat, jos ne eivät ole käytettävissä luottolaitoksen jouduttua pysyviin maksuvaikeuksiin. Korvaus on enimmillään 100.000 euroa yhtä luottolaitosta kohden. Samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä luottolaitoksena. Tämä tarkoittaa, että yhdessä tai useammassa yhteenliittymään kuuluvassa talletuspankissa olevat varat korvataan yhteensä 100.000 euron enimmäismäärään asti. Säästöpankkien yhteenliittymä on tässä tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymä.

Pankin talletussuojamaksu oli tilikaudella 81 tuhatta euroa. Talletussuojasta vastaa vuoden 2015 alusta perustettu uusi viranomaisen, Rahoitusvakuusvirasto. Vanha talletussuojarahasto hyvittää kuitenkin jäsenpankeilleen Rahoitusvakuusviraston vuodelle 2018 määräämät talletussuojamaksut siinä suhteessa kuin kukin Vanhan talletussuojarahaston jäsenpankit ovat vuosien kuluessa kartuttaneet rahastoa. Näin ollen talletussuojamaksulla ei ole pankille kuluvaikutusta tilikaudella 2018.

Sijoittajien turva

Avain Säästöpankki kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat.

Sijoittajien korvausrahaston tarkoituksena on sen jäsenenä olevien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten korvausrahaston suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamisten turvaaminen. Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on arvioida, että pääoman määrä ja laatu ovat riittävät suhteessa pankin toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen sekä kattamaan liiketoiminnan ja toimintaympäristön kaikki riskit. Tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokykynsä vastamaan kaikkien riskien yhteismäärää. Vakavaraisuudenhallintaprosessin kautta määritettävät sisäiset pääomatarpeet perustuvat vakavaraisuussäätelyn Pilari I:n mukaisiin pääomavaateisiin ja sen ulkopuolisiin riskeihin kuten rahoitustaseen korkorisktiin, sijoitussalkun markkinarisktiin ja liiketoimintarisktiin. Sisäisessä arviointiprosessissa pankki arvioi pääomanmäärän, joka riittää kattamaan myös Pilari 1 ulkopuolisista riskeistä syntyvät odottamattomat tappiot.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu vakavaraisuudenhallinnasta. Pankin hallitus hyväksyy vakavaraisuudenhallinnan lähtökohdat, tavoitteet ja periaatteet. Lisäksi hallitus vahvistaa yleiset vaatimukset vakavaraisuuden mittaus- ja arviointimenetelmille sekä yleiset periaatteet vakavaraisuuden hallintaprosessin järjestämisestä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hallitus vahvistaa riskistrategiat ja määrittää tavoitetasot pääomalle, joka kattaa kaikki liiketoiminnasta ja ulkoisen toimintaympäristön muutoksista aiheutuvat olennaiset riskit. Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti Yhteenliittymäntasolla. Keskusyhteisön hallitus on asettanut yhteenliittymän ja pankkien vakavaraisuudelle tavoitetasot, joita seurataan neljännesvuosittain.

Stressitestit

Osana vakavaraisuuden hallintaprosessia pankki arvioi omaa riskiasemaansa ja pääoman riittävyttä stressitesteillä. Stressitestejä käytetään arvioitaessa miten erilaiset poikkeuksellisen vakavat, mutta mahdolliset tilanteet voivat vaikuttaa tuloksentelekykyyn, vakavaraisuuteen ja pääomien riittävyyteen. Stressitestien avulla pyritään tunnistamaan pankin kannalta keskeisimmät riskit ja arvioimaan, miten haavoittuvainen pankin rakenne on näiden riskien toteutumisen suhteen. Vakavaraisuudenhallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Pääoman jatkuvuussuunnitelma

Pankin pääoman jatkuvuussuunnitelma on tehty ennalta arvaamattomien tapahtumien varalle, jotka saattavat vaarantaa pankin vakavaraisuuden. Osana pääomanjatkuvuussuunnitelmaa ovat pääoman määrälle ja laadulle hallituksen asettamat tavoitetasot ja seurantarajat, joita seurataan neljännesvuosittain. Pääoman jatkuvuussuunnitelmassa on kuvattutoimenpiteet, joihin toimiva johto ja hallitus voivat ryhtyä, jos vakavaraisuussuhdeluvulle asetettu seurantaraja rikkoutuu.

Pilari 1 pääomavaateet

Pankin suurimmat pääomavaateet muodostuvat kiinteistövakuudellisista saamisista, yrityssaamisista ja vähittäissaamisista. Pankin luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttaposiitiolle.

Omat varat ja vakavaraisuustunnusluvut

Avain Säästöpankin pääomavaatimus muodostuu seuraavista eristä:

- Vakavaraisuusasetukseen (CRR) perustuva vähimmäisvaade vakavaraisuussuhdeluvulle (8 %)
- 2,5 % luottolaitoslain mukainen kiinteä CET1 lisäpääomavaatimus,
- 0,5 % Finanssivalvonnan asettama CET1 Pilari 2 vaatimus ja
- Ulkomaisten vastuiden maakohtaiset muuttuvat CET1 lisäpääomavaatimukset.

Suomessa makrovakaupoliittisesta päätöksenteosta vastaa Finanssivalvonnan johtokunta, joka kuulee ennen päätöstään Suomen Pankkia, valtiovarainministeriötä sekä sosiaali- ja terveysministeriötä. Päätöksen teko makrovakaupoliittisten käytöstä tapahtuu neljännesvuosittain, pois lukien ns. O-SII –puskuri, kiinteistövakuudellisten luottojen vähimmäisriskipainot (CRR:n artikla 124), järjestelmäriskipuskuri ja sisäisten mallien vähimmäistappio-osuus (CRR:n artikla 164), joiden osalta päätökset on tehtävä vähintään kerran vuodessa.

Järjestelmäriskipuskuria koskeva luottolaitoslain muutos tuli voimaan 1.1.2018. Lain muutoksen seurauksena Finanssivalvonta sai käyttöönsä uuden makrovakaupoliittisen, jonka tarkoituksena on kattaa rahoitusjärjestelmän pitkäaikaisten ja suhdanteista riippumattomia riskejä. Finanssivalvonta teki päätöksen järjestelmäriskipuskurin asettamisesta suomalaisille luottolaitoksille 29.6.2018. Säästöpankkien yhteenliittymälle asetettava järjestelmäriskipuskuri on suuruudeltaan 1 % riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä, ja puskuuri tulee voimaan 1.7.2019.

Finanssivalvonnan päätös uusien asuntoluottojen enimmäisluototussuhteen laskusta 90 prosentista 85 prosenttiin muiden kuin ensiasunnon ostajien osalta tuli voimaan 1.7.2018. Finanssivalvonta ei asettanut vuonna 2018 muuttuvaa lisäpääomavaatimusta, jonka suuruus voi vaihdella 0-2,5% riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä. Finanssivalvonta ei ole asettanut Säästöpankkien yhteenliittymälle ns. OSII-lisäpääomavaatimusta.

Finanssivalvonta on myöntänyt luvan olla vähentämättä Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten sisäisiä omistuosuuksia omien varojen instrumenteista laskettaessa omia varoja yksittäisen pankin tasolla ja alakonsolidointiryhmän tasolla. Lisäksi Finanssivalvonta on myöntänyt luvan soveltaa 0 prosentin riskipainoa Yhteenliittymän yhteisvastuun piirissä oleviin sisäisiin luottolaitosvastuisiin. Luvat perustuvat EU:n vakavaraisuusasetukseen (EU 575/2013) ja lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä (599/2010).

Finanssivalvonta on myöntänyt Yhteenliittymälain mukaisen luvan Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä toimivalle Säästöpankkiliitto osk:lle päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädetyt luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

Avain Säästöpankki julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Puolivuosittain tehtävässä osavuositarkastuksessa julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot.

Säästöpankkiryhmä julkistaa Säästöpankkien yhteenliittymän ns. Pilari III:n mukaiset vakavaraisuustiedot tilinpäätöksessään. Säästöpankkiryhmän tilinpäätös on luettavissa www.saastopankki.fi verkkopalvelussa.

Avain Säästöpankin omat varat yhteensä olivat 37 968 tuhatta euroa (39 840), kun omien varojen vähimmäisvaatimus oli 19 700 tuhatta euroa (20 761). Ydinpääoma (CET1) määrä oli 34 371 tuhatta euroa. Ensijaisten omien varojen määrä oli 34 371 tuhatta euroa (34 644). Toissijaiset omat varat olivat 3 597 tuhatta euroa (5 196).

Säästöpankin vakavaraisuutta koskevat tiedot sisältyvät Säästöpankkiryhmän konsolidoituun tilinpäätökseen.

Avain Säästöpankin vakavaraisuussuhde säilyi edelleen hyvällä tasolla, pankin vakavaraisuussuhde nousi 0,2 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 20,46 prosenttia. Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin eriin oli 18,52 % (17,60 %).

	2018	2017
Omat varat		
Ydinpääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja	35 781	35 356
Ydinpääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut	- 1 409	-712
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	34 371	34 644
Ensisijainen lisäpääoma (AT1) yhteensä	-	-
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1) yhteensä	34 371	34 644
Toissijainen pääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja	3 597	5 196
Toissijaiseen pääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut	-	-
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	3 597	5 196
Omat varat (TC = T1 + T2) yhteensä	37 968	39 840
Riskipainotetut erät yhteensä	185 544	196 801
josta luottoriskin osuus	167 655	179 167
josta vastuun arvonokaisuriski (CVA)	1 601	2 343
josta markkinariskin osuus	-	-
josta operatiivisen riskin osuus	16 288	15 291
Vakavaraisuustunnusluvut		
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	18,52 %	17,60%
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	18,52 %	17,60%
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	20,46 %	20,24%
Pääomavaatimus		
Omat varat	37 968	39 840
Pääomavaatimus yhteensä*	19 700	20 761
Pääomapuskuri	18 268	19 079

- Pääomavaatimus muodostuu lakisäätteisestä vähimmäisvakavaraisuusvaateesta 8%, luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5% ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Vähimmäisomavaraisuusaste

Säästöpankin vähimmäisomavaraisuusaste oli 10,67 prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu tiedossa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa pankin ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuisiin. Pankki seuraa liiallista velkaantumista osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

Vähimmäisomavaraisuusaste

Ensisijainen pääoma	34 371	34 644
Vastuiden kokonaismäärä LR-raportti	322 033	332 678
Vähimmäisomavaraisuusaste %	10,67	10,41

Kriisinratkaisusuunnitelma

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/EU luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä tuotiin kansallisesti voimaan 1.1.2015 alkaen (Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta). Kriisinratkaisulain toteuttamiseksi perustettiin Rahoitusvakausvirasto (Laki rahoitusvakausvirastosta, 1995/2014). Rahoitusvakausvirasto päätti keväällä 2017 asettaa Säästöpankkien yhteenliittymälle vaatimuksen alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärästä (MREL-vaade) ja se astuu voimaan 31.12.2018. Vaadetta ei kohdisteta jäsenluottolaitoksiin tai Sp-Kiinnitysluottopankkiin. MREL-vaade on luonteeltaan Pilari 2 –tyyppinen minimivaade, joka on täytettävä jatkuvasti. Rahoitusvakausvirasto on päättänyt, että Säästöpankkien yhteenliittymän alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärä on omien varojen vähimmäismäärä kerrottuna kahdella.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoite

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi

Riskienhallinnalla tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien sekä siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, mittaamista, rajoittamista ja seuranta. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä tai uhkaa valvottavan maineelle ja siten varmistamaan ryhmästrategian toteuttamista. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan tavoitteena on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa toiminnan jatkuvuus. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta riittävästä ja tehokkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta luo edellytykset riskien tunnistamiselle, arvioinnille, mittaamiselle ja riskien rajaamiselle pankin kannalta turvalliselle tasolle. Eri riskialueiden ja liiketoimintojen edellyttämät pääomatarpeet määritetään luotettavasti ja riippumattomasti sekä pääoma kohdennetaan suunnitelmallisesti nykyisen ja suunnitellun riskinoton mukaan sekä pankin maksuvalmiuden hallinnan kannalta oikein.

Riskienhallinta on osa pankin sisäistä valvontaa ja keskeinen osa pankin operatiivista toimintaa. Pankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vähäriskiseen osaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitus-riskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappioutahan pankki huomioi tilinpäätöksessään riittäväillä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Pankin hallitus asettaa riskinottohalukkuuden tason hyväksymällä riskialuekohtaiset riskistrategiat ja tarvittavat riskilimiitit ja seurantarajat. Riskistrategian toteutumista seurataan riskilimiittien ja seurantarajojen valvonnalla ja raportoinnilla, jota suoritetaan liiketoiminnasta riippumattomasti. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat eri riskialueille. Valtuuksien puitteissa vastuu päivittäisestä riskenseurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan järjestelmien tuottamia raportteja eri riskien osa-alueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitetut järjestelmät sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Pankilla on seuraavat liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamassa tehokas ja kattava sisäinen valvonta:

- riippumaton riskienvalvonta
- säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- sisäisen tarkastuksen toiminto

Riippumattoman riskienvalvonnan tehtävänä on varmistaa ja valvoa, että pankin riskienhallinta on riittävällä tasolla suhteessa pankin liiketoiminnan laatuun, laajuuteen, monimuotoisuuteen ja riskeihin. Riskienvalvontatoiminnon tehtävänä on avustaa pankin hallitusta ja toimivaa johtoa riittävän riskienhallinnan järjestämisessä sekä toimivuuden ja tehokkuuden valvonnassa.

Compliance –toiminnon tavoitteena on varmistaa, että pankissa noudatetaan lainsäädäntöä, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä. Compliance – toiminnon vastuulla on valvoa, että pankissa noudatetaan annettuja sisäisiä ohjeita, henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä muita rahoitusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita.

Pankin hallitus on asettanut pankille sisäisen tarkastuksen ja vahvistanut sisäiselle tarkastukselle tarkastussuunnitelman sekä raportointiperiaatteet.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on pankin toimintaorganisaation sisäisen valvonnan laajuuden ja riittävyyden arviointi sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden valvonta ja arviointi. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

Pankin hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden ja keskusyhteisön hallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Pankin toimitusjohtaja ja muu johto vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden sekä keskusyhteisön ja pankin oman hallituksen antamien tarkempien sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnan menettelytapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan että myös kaikki uudet, olennaiset mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

Luottoriski- ja vastapuoliriskit

Pankkitoiminnan merkittävin riski on luottoriski. Luottoriskin hallinnalla ja valvonnalla on suuri merkitys varmistettaessa pääomien riittävyyttä suhteessa liiketoiminnan riskeihin ja riskien toteutumisen aiheuttamiin tappioihin.

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien suurin lähde ovat luotot, mutta luottoriskiä (vastapuoliriskiä) voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannaissovimuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -limiiteistä, takauksista.

Säästöpankkiryhmässä pankkitoiminnan keskeiset asiakasryhmät ovat henkilöasiakkaat, yritysasiakkaat sekä maatilayrittäjät ja muut pienyritykset. Pankkitoiminnan varainhankinnasta pääosa on myönnetty luotoina Säästöpankkien asiakkaille.

Pankin hallitus ohjaa pankin luottoriskien hallintaa, siinä käytettäviä menetelmiä sekä niiden valvontaa ja raportointia vahvistamallaan luottoriskistrategialla, sen perusteella antamallaan luottoriskejä ja niiden hallintaa

koskevilla muilla ohjeilla sekä asettamallaan riskilimiiteillä ja muilla seurantarajoilla. Keskusyhteisön riskienvalvonta valvoo, että jäsenluottolaitokset noudattavat näitä periaatteita.

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastuista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat ja mikro – ja pienet yritykset, elinkeinoharjoittajat sekä maa – ja metsätalousasiakkaat. Pankin varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina pankin asiakkaille. Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 60,6 % (62,3 %). Maaseutuyrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 20,6 % (18,5 %) ja muiden 18,8 % (19,2 %). Valtaosa, 69,8 % (69,1 %), pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Asiakkaiden luottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle.

Yksityisasiakkaan luottokelpoisuuden arviointi perustuu paikallisen säästöpankin hyvään asiakastuntemukseen sekä arviointiin asiakkaan maksukykyä. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen, hakemuksen luottoluokitus ja vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle.

Yritys- ja maatilatalousluottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Yrityisasiakkaiden luotonmyönnössä asiakasarvioinnin perusteena oleva tilinpäätösanalyysi, asiakkaan taloudellinen tila, maksukyky, kilpailuasema, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle. Lisäksi selvitetään aiotun investoinnin vaikutusta asiakkaan taloudelliseen tilaan. Elinkeinonharjoittajat ja toiminimet hoidetaan pääsääntöisesti yksityisasiakkaina. Erityistä osaamista vaativa asiakas voidaan tapauskohtaisesti siirtää hoidettavaksi yritysasiakkaaksi. Yrityisasiakkaana hoidetaan osakeyhtiömuotoisia yrityksiä, avoimia ja kommandiittiyhtiöitä, yhteisöjä ja julkisyhtiöitä.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin johdolle ja johtoryhmälle sekä muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää. Arvostusprosentit ovat varovaisesti määritellyjä enimmäisrajoja kullekin vakuuslajille. Vakuuden käyvän arvon arviointi perustuu aina tapauskohtaiseen arviointiin.

Luottoriskiä arvioidaan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastuista ja järjestämättömistä luotoista. Raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Luotonannon keskittymäriskit

Luotonannon riskikeskittymiä syntyy tai voi syntyä esimerkiksi silloin, kun luottosalkku sisältää suuria määriä luottoja ja muita vastuita seuraaville tahoille:

- yksittäiselle vastapuolelle
- ryhmille, jotka muodostuvat yksittäisistä vastapuolista ja niihin sidoksissa olevista yhteisöistä
- tietyille toimialoille
- tiettyjä vakuuksia vastaan
- joiden maturiteetti on sama tai
- joissa tuote/instrumentti on sama.

Yksittäisen jäsenluottolaitoksen yhdelle asiakkaalle ja/tai asiakaskokonaisuudelle, myöntämien luottojen kokonaisuus ei saa ylittää luottolaitoslaisissa, muissa säädöksissä tai Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen antamissa määräyksissä ja ohjeissa vahvistettuja enimmäismääriä. Yksittäisten vastapuolien aiheuttamia keskittymäriskejä on säännelty limiiteillä ja enimmäisasiakasvastuuta koskevilla toimintaohjeilla sekä yhteenliittymä että yksittäisellä jäsenluottolaitostasolla.

Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät EU:n vakavaraisuusasetuksen asettaman rajan 10 prosenttia pankin omista varoista (ns. suuret asiakasriskit). Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulostasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

Eräntyneet ja järjestämättömät saamiset

Ongelmasaamisia, viivästyneitä maksuja sekä odotettavissa olevien luottotappioiden määrää seurataan säännöllisesti. Pankin järjestämättömät saamiset vähenivät hieman edellistä vuodesta ja olivat noin 0,25 % luottokannasta. Tietyissä olosuhteissa velallisen joutuessa taloudellisiin vaikeuksiin asiakkaalle annetaan myönnytys lainaehtoihin lyhennysvapaan tai luoton uudelleenjärjestelyn muodossa ja tällä tavalla pyritään turvaamaan asiakkaan maksukyky ja välttämään mahdollisia luottotappioita. Lainanhoitajoustopien myöntämisen edellytyksenä on, että asiakkaan taloudelliset vaikeudet ovat lyhytaikaisia ja tilapäisiä.

Odotettavissa olevat luottotappiot

Odotettavissa olevat luottotappiot on laskettu vuonna 2018 IFRS 9 –standardin mukaisesti, joten ne eivät ole täysin vertailukelpoisia aiemman IAS 39 -standardin mukaisesti laskettujen arvonalentumisten kanssa.

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti ja sopimukset jaotellaan kolmeen vaiheeseen sopimuksen tilan perusteella. Asiakkaan ja sopimuksen tietojen lisäksi laskennassa huomioidaan pääekonomistin arvioiden mukainen tuleva talouskehitys. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamenetelmät on kuvattu Laatisperiaatteissa kohdassa Arvoalentuminen.

Jos luottoriski ei ole luoton nostamisen jälkeen merkittävästi kasvanut, kirjaus tehdään perustuen 12 kuukauden odotettavissa olevaan luottotappioon ja sopimus kirjataan vaiheeseen 1. Jos luottoriski on luoton nostamisen jälkeen kasvanut merkittävästi, arvonalentumiset lasketaan perustuen luoton elinkaaren aikana odotettavissa olevaan luottotappioon ja sopimus kirjataan vaiheeseen 2. Merkittävää luottoriskin kasvua ovat luottoluokan heikkeneminen useammalla luottoluokalla, yli 30 päivän viiveet sekä sopimukselle kirjatut lainanhoitajoustopien. Jos sopimukselle tulee vakavia häiriötä, arvonalentumiset kirjataan perustuen luoton elinkaaren odotettavissa olevaan luottotappioon ja sopimus kirjataan vaiheeseen 3. Vaiheen 3 sopimusten odotettavissa olevien luottotappioiden määrän riittävyttä arvioidaan sopimuskohtaisesti vähintään kvartaaleittain.

Saaminen palautuu vaiheeseen 1, kun saaminen on täyttänyt 12 kk ajan vaiheen 1 edellytykset. Vaiheesta 3 palautuminen tapahtuu vaiheen 2 kautta saamisen täytettyä 12 kk ajan vaiheen 2 edellytykset. Vaiheesta 3 palautuvien sopimusten odotettavissa olevien luottotappioiden määrän riittävyttä arvioidaan sopimuskohtaisesti kuukausittain.

Lainat ja saatavat, joiden perintää pidetään mahdottomana, kirjataan luottotappioiksi. Luottotappiot kirjataan vähennysten tilille. Lainat ja saatavat, joita ei pystytä perimään, kirjataan lopulliseksi luottotappioksi, ja arvonalentuminen perutaan, kun tavanomainen perintäprosessi on loppuunsaatettu ja yksittäisen lainan tai saatavan tappion lopullinen määrä pystytään laskemaan.

Vuoden 2018 aikana lainoihin ja saamisiin yhteenlasketut arvonalentumiset olivat 187 tuhatta euroa. Odotettavissa olevat luottotappiot suhteessa luottokantaan ovat 0,20 %. Odotettavissa olevien luottotappioiden vaiheiden muutokset on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa 2.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että pankki ei pysty suoriutumaan nykyisistä tai tulevista odotetuista ja odottamattomista kassausvirtauksista ollenkaan tai vahingoittamatta merkittävästi pankin taloudellista asemaa. Pankin liiketoiminta on talletuspankkitoimintaa, johon keskeisenä osana kuuluu maturiteettitransformaation kautta tuleva rahoitusriski. Liiketoiminnan perustana on pankin asiakkailtaan vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan kohdeasiakkaille myönnettävää luotonantoa.

Hallituksella on kokonaisvastuu likviditeettiriskistrategiasta, riskinottotason linjauksesta ja likviditeettiriskin hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät likviditeettiriskin tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy likviditeettistrategian ja muun ohjeistuksen sekä asettaa likviditeettiriskin seurannalle limiitit ja muut seurantarajat.

Avain Säästöpankki hankkii tarvitsemansa jälleenrahoituksen talletuksina omalta toimialueeltaan sekä tarvittaessa Säästöpankkien Keskuspankin kautta haetulla tukkumarkkinarahoituksella. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleenrahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 13 800 tallettaja-asiakkaalle. Pankin tavoitteena on säilyttää jälleenrahoituksensa maturiteetti riittävän pitkänä kestävänsä vuodenkin mittaisen markkinahäiriön ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa.

Pankki on saanut Säästöpankkiliitto osk:lta luvan olla soveltamatta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

Pankki pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat likvideihin jälkimarkkinakelpoisiin rahoitusinstrumentteihin ja lyhytaikaisiin talletuksiin Säästöpankkien Keskuspankissa. Pankin taseessa olevista luotoista on 17,8 % (21,0 %) luotoissa, joiden luottoaika on yli 20 vuotta. Vuoden 2018 aikana pankin rahoitusasema pysyi vakaana.

Markkinariski

Pankkitoiminnan markkinariskejä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, joka koostuu anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista.

Markkinariskillä tarkoitetaan yleisesti markkinahintojen muutoksen aiheuttamaa vaikutusta rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvoon. Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseeseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tuloarvon kautta. Rahoitustaseeseen korkoriskin hallinnan periaatteet on kuvattu alla kohdassa rahoitustaseeseen korkoriski.

Pankin liiketoimintaan ei lähtökohtaisesti kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupankäynti (ns. trading -toiminta). Johdannaisten käyttö on rajoitettu suojaustarkoitukseen. Pankilla voi olla EU:n vakavaraisuusasetuksen 94 artiklassa määritelty ns. pieni kaupankäyntivarasto. Määritelmän mukaisesti luottolaitoksen tase-eriin ja taseen ulkopuolisiin eriin sisältyvään kaupankäyntivarastoon liittyvän liiketoiminnan on yleensä oltava alle 5 %: ia suhteessa luottolaitoksen kokonaisvaroihin ja määrältään alle 15 miljoonaa euroa sekä sen määrän on oltava aina enintään 6 % suhteessa luottolaitoksen kokonaisvaroihin ja määrältään enintään 20 miljoonaa euroa. Pienen kaupankäyntivaraston rajaa seurataan säännöllisesti.

Sijoitus- ja likviditeettisalkku

Sijoitus- ja likviditeettisalkun markkinariski muodostuu sijoituskohteen hinta-, korko- ja valuuttariskistä. Osakekurssien, korkojen ja valuuttojen muutokset vaikuttavat sijoitussalkun omistuksien arvoon ja sitä kautta tuottoon. Sijoitussalkun markkinariskiä mitataan ja seurataan omaisuusluokittain, vastapuolittain ja sektoreittain. Pankin hallitukselle raportoidaan säännöllisesti sijoitussalkun position kehitys ja suurimmat vastapuolet. Sijoitus- ja likviditeettisalkun riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset omaisuusluokittain, vastapuolittain, sektoreittain ja maantieteellisesti.

Sijoitus- ja likviditeettisalkun riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset omaisuusluokittain, vastapuolittain, sektoreittain ja maantieteellisesti.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakehintojen muutosten vaikutusta. Osakeriskiä syntyy pääsääntöisesti jäsenluottolaitosten likviditeetti- ja sijoitussalkuista.

Valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssien muutosten vaikutusta tulokseen tai omaan pääomaan. Valuuttariskiä voi syntyä vähäisessä määrin lähinnä sijoitussalkun sijoitusrahasto-omistuksista ja valuuttakassan kautta. Pankin ottolainauksessa tai likviditeettipuskurissa ei saa olla avointa valuuttapositiona. Pankin valuuttapositiona seurataan vakavaraisuuslaskennassa käytettävän menetelmän mukaisesti (pääomavaade laskeaan, mikäli kokonaisnettovaluuttapositiona on yli 2 % -yksikköä omien varojen yhteismäärästä).

Hyödykeriskillä tarkoitetaan hyödykehintojen muutosten vaikutusta. Pankin liiketoimintaan mukaan lukien sijoitustoiminta ei kuulu hyödykeriskin ottamiseen.

Markkinariskien hallinta

Markkinariskien mittaamiselle ja seurannalle on asetettu limiitit ja muut seurantarajat.

Keskeinen rahoitustaseen sisältämien markkinariskien mittaamisen ja seurannan väline on pankin vakavaraisuuden hallintaprosessi, jossa rahoitustaseeseen markkinariskeille varataan pääomaa sekä normaalissa että stressiskenaariossa.

Rahoitustaseen korkoriski

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tulariskin kautta. Pankin liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennaisena osana kuuluu korkoriski. Korkoriskiä syntyy pankin rahoitustaseesta, jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenerahoituksesta sekä sijoitussalkuista. Pankin kaupankäyntivarasto ovat vakavaraisuusasetuksessa määritelty ns. pieni kaupankäyntivarasto, jonka korkoriskipositio ovat vähäinen.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten haitallista vaikutusta pankkitoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon (nykyarvoriski) tai korkokatteeseen (tulariski). Korkoriski voidaan edelleen jakaa seuraaviin riskilajeihin:

- korkokäyräriski, joka syntyy korkokäyrän muutosten vaikutuksena varojen ja velkojen tulevaisuuden kassavirtojen nykyarvoon
- uudelleenhinnoitteluriski, joka syntyy kiinteäkorkoisten erien osalta maturiteettien eriaikaisuudesta ja vaihtuvakorkoisten erien osalta varojen ja velkojen eriaikaisesta uudelleenhinnoittelusta
- korkoperusteriski, joka syntyy varojen ja velkojen erilaisista korkoperusteista
- optionaalisuusriski, joka syntyy itsenäisistä ja kytketyistä optioista, joissa päätös toteutuksesta voi riippua koroista. Tällaisia ovat mm. joukkovelkakirjoissa kytketyt osto- tai myyntioptiot sekä oikeus lainan takaisinmaksuun tai talletuksen nostoon ennaikaisesti ilman korvausta.

Korkoriskien hallinnan tavoitteena on pankin korkokatteen ja nykyarvon vakauttaminen tasolle, jossa pankin liiketoiminta on kannattavaa, sekä niiden vaihtelun rajoittaminen siten, että pankin vakavaraisuus ei ole uhattuna voimakkaassakaan korkoympäristön muutoksissa. Pankin riskinottohalukkuus korkoriskin osalta kuvataan pankin hallituksen asettamalla korkoriskilimiiteillä.

Korkoriskiä voidaan hallita muokkaamalla tuote- ja taserakennetta, suunnittelemalla sijoitusten ja liikkeeseen-laskujen korkosidonnaisuutta ja maturiteettia sekä tekemällä suojaavia korkojohdannaisia.

Pankki käyttää aktiivisesti korkokatteen suojaamisessa korkojohdannaisia: korko-optioita ja koronvaihtosopimuksia. Johdannaisten korkoriskiä seurataan erikseen sekä nykyarvo- että tulosriskilaskennassa.

Pankin korkoriskiä mitataan kuukausittain sekä korkokatteen että taseen nykyarvon muutoksen kautta. Nykyarvomenetelmässä mitataan, kuinka paljon taseen käypä arvo muuttuu korkojen muuttuessa ja kunkin tase-erän markkina-arvon odotetaan muodostuvan kyseisen instrumentin rahavirtojen nykyarvona. Tulosriskimallissa ennustetaan tulevaa korkokatetta vuoden horisontilla markkinakorkojen muuttuessa.

Pankki käyttää korkoriskin mittaamisessa taseanalyysia, joka mittaa termiinikorkojen yhden ja kahden prosenttiyksikön muutosten vaikutusta tulevien 1 - 60 kk:n korkokatteen ennustukseen. Ennuste lasketaan raportointihetkellä markkinoilta saatavilla termiinikoroilla seuraaville viidelle vuodelle.

Avoimen korkoriskin määrää mitataan korkoherkkyydellä, joka huomioi edellä mainittujen korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen tulevina vuosina. Pankin korkoriski oli 31.12.2018 +10,4 / -10,9 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta, jos korkotaso muuttuisi yhden prosenttiyksikön verran. Kahden prosenttiyksikön muutoksella pankin korkoriski olisi vastaavasti +15,5 / -20,9 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta. Korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille.

Johdannaissopimukset

Pankki suojaa korollisia velkojaan korkojen muutoksia vastaan korkojohdannaisilla ja soveltaa niihin suojauslaskentaa koskevia määräyksiä sekä seuraa säännöllisesti suojausten tehokkuutta. Johdannaiset eritellään liitetiedossa 1.5. Pankki seuraa kuukausittain johdannaisiin liittyviä riskejä kuten johdannaisten käyvän arvon muutoksia verrattuna korkokäyrän muutoksiin sekä muutoksia pankin taseasemassa ja korkokatteen herkkyydessä koronmuutoksille.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu pankin ydinliiketoimintaan. Kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu ja tilinpäätöksessä arvostettu pääosin kauppahintamenetelmällä. Markkinaperusteista tuottovaadetta asetettaessa on otettu huomioon kiinteistökohteen sijainti, kunto, käyttötarkoitus ja markkinanäkymät. Tuottoarvomenetelmän lisäksi erityisesti asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa on käytetty kauppahintamenetelmää. Pankin kiinteistöriskiä seurataan säännöllisesti hallitukselle tehtävällä raportoinnilla, jossa raportoidaan kiinteistöjen tuotot, sitoutuneet pääomat, vuokrausasteet ja kiinteistöjen tuotto prosentit.

Kiinteistöomaisuuden arvo on maltillinen verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin pääomiin eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta pankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot on kuvattu liitetiedossa 1.7. (pois lukien aineettomiin hyödykkeisiin kirjatut aktivoinnit).

Pankin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli tilinpäätöshetkellä 2 750 tuhatta euroa (2 842). Sijoituskiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma kasvoi verrattuna edelliseen tilikauteen ja oli määrältään 1 406 (1 187) tuhatta euroa, mikä on 0,4 prosenttia pankin taseen loppusummasta.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuuden nettotuotto on -0,85 prosenttia (-0,84).

Operatiivinen riski

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Myös luotto- ja kaupankäyntiprosessien eri vaiheisiin sisältyy sekä operatiivisia riskejä että luotto-, likviditeetti- ja markkinariskejä, joita on arvioitu ryhmätason operatiivisten riskien arvioinnissa. Strategiset riskit on tässä rajattu operatiivisten riskien ulkopuolelle.

Pankin liiketoiminnassa noudatetaan voimassa olevia lain säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssialan Keskusliitossa vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä sekä operatiivisten riskien hallinnan periaatteita ja järjestämistä samoin kuin muita ryhmän sisäisiä ohjeita.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu pankkiliiketoiminnan operatiivisesta riskistä, riskinottotason linjauksesta ja operatiivisten riskien hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja keskeiset operatiiviset ohjeet.

Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan. Operatiivisten riskien tunnistamisen kautta määritellään valvonta ja kontrollit. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Lisäksi pankin jatkuvuus suunnitelmalla varaudutaan toiminnan merkittäviin häiriöihin.

Operatiiviselle johdolle raportoidaan säännöllisesti operatiivisista riskeistä ja toteutuneista vahingoista sekä läheltä piti tilanteista.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisilla riskeillä tarkoitetaan pätemättömistä sopimuksista tai puutteellisesta dokumentaatiosta aiheutuvaa tappiota ja lain tai viranomaismääräysten rikkomisesta aiheutuvaa sanktioiden, korvausvelvollisuuden asiakasta kohtaan tai menetetyn liikearvon riskiä. Pankkitoiminnassa noudatetaan pankki- ja vakuutusalan vakioehtoja. Muita kuin vakioehtoisia sopimuksia laadittaessa käytetään lakiasiantuntijoita sekä tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Säännösten noudattamisesta ja koordinoinnista vastaa compliance -toiminto. Compliance -toiminto varmistaa, että lainsäädäntöä, sekä viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä noudatetaan. Compliance -toiminnon vastuulla on myös valvoa, että annettuja sisäisiä ohjeita ja henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä myös muita rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita noudatetaan.

Liiketoimintariski

Liiketoimintariskit kuvaavat liiketoimintaympäristöstä johtuvien epävarmuuksien vaikutuksia liiketoimintaan. Liiketoimintariskit syntyvät kilpailusta, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksista sekä tuloksen muodostumisen odottamattomista heilahteluista. Liiketoimintariskit voivat syntyä myös väärän strategian valinnasta, puutteellisesta johtamisesta tai hitaasta reagoinnista toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Liiketoimintariskiä hallitaan ja minimoidaan strategia- ja liiketoimintasuunnittelun kautta.

Hallinto ja henkilöstö

Pankin äänivaltaiset tallettajat ja kantarahasto-osuuksien omistajat kokoontuivat säästöpankkikokoukseen 4.10.2018. He eivät valinneet edustajia isäntien syyskokouksessa toimitettavaan isäntien vaaliin.

Avain Säästöpankin isäntiin kuuluu 60 isäntää. Isäntien puheenjohtajana on toiminut maanviljelijä Jari-Pekka Mäki-Fränti ja varapuheenjohtajana maanviljelijä Heikki Hakala. Kevätkokouksessa isännät vahvistivat vuoden 2017 tilinpäätöksen ja myönsivät vastuuvapauden pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Pankin jakokelpoisista varoista 18 741 583,64 euroa päätettiin jakaa kantarahasto-osuuden omistajille voitto-osuuksia 175 000,00 euroa. Lisäksi päätettiin siirtää 4 869 669,41 euroa pankin vapaan oman pääoman rahastoon.

Isäntien syyskokouksessa päätettiin henkilövalinnoista. Erovuorossa olevat isännät valittiin pääosin uudelleen. Isäntien puheenjohtajana jatkaa Jari-Pekka Mäki-Fränti ja varapuheenjohtajana Heikki Hakala. Säästöpankin tilejä ja hallintoa valittiin tarkastamaan KHT Kristian Berg ja varatilintarkastajiksi KHT-yhteisö Ernst & Young Oy.

Avain Säästöpankin hallitukseen kuuluu 6 jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Markku Tynynmaa ja varapuheenjohtajana Erkki Laide sekä toimitusjohtajana Mikko Ruuska. Varatoimitusjohtajana on toiminut Susanna Järvenpää. Hallitus kokoontui vuoden aikana 12 kertaa. Pankin toimitusjohtaja vaihtuu vuoden 2019 syksyllä nykyisen toimitusjohtajan jäädessä eläkkeelle.

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Raimo Ahokas	maanviljelijä	Toholampi	2015
Marja Kivioja	kirjanpitäjä	Kalajoki	2016
Erkki Laide	myyntipäällikkö	Kaustinen	2003
Jukka Peltola	kirjanpitäjä	Kauhava	2015
Virpi Syväjärvi	yrittäjä	Kauhava	2014
Markku Tynynmaa	metsäasiakasvastaava	Kauhava	2004

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 48 (41) henkilöä, joista kokoaikaisia oli 41 (35) ja joista pitkäaikaisilla vapailta 4 (1), kokoaikaisia määräaikaisia 6 (4) ja osa-aikaisia 1 (2) henkilöä. Henkilömäärä kasvoi vuoden aikana 7 henkilöllä. Henkilökunnan keski-ikä oli tilinpäätöshetkellä 44 vuotta. Pankin henkilökunnasta suurin osa on suorittanut sijoituspalvelututkinnon ja finanssialan ammattitutkinnon. Esimiehistä suurin osa on suorittanut sijoituspalvelututkinnon ja johtamisen erikoisammattitutkinnon. Lisäksi henkilökunta on suorittanut muita ammatillista osaamista vahvistavia tutkintoja ja osallistunut ajankohtaiskoulutuksiin. Pankki on käyttänyt taloudellisia resursseja henkilökunnan osaamisen kehittämiseen ja tarjonnut henkilöstölleen tuen ja mahdollisuuden osaamisen monipuoliseen laajentamiseen.

Pankin varsinaisena tilintarkastajana on toiminut Kristian Berg, KHT ja varatilintarkastajana KHT-yhteisö Ernst & Young Oy. Säästöpankkiryhmän keskusyhteisön sisäinen tarkastus suoritti pankissa tarkastuksen 24.5.2018. Sisäisenä tarkastajana on toiminut Andreas Bäckström.

Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Säästöpankin hallintoa hoitavat isännät, jotka ovat tallettajien ja kantarahasto-osuuden omistajien edustajia. Säästöpankkikokouksessa valitut tallettajien edustajat ja isännät valitsevat isäntien syyskokouksessa isännät. Isäntien tehtävänä on valita pankin hallituksen jäsenet, vahvistaa pankin toimintaa koskevat säännöt ja yleiset ohjeet sekä käsitellä pankin tilinpäätös ja vastuuvapauden myöntäminen.

Päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Hallituksen työskentely perustuu vahvistettuihin ohjeisiin. Hallituksen tehtävänä on päättää merkittävimmistä pankin liiketoimintaan liittyvistä asioista. Pankin toimitusjohtaja hoitaa pankin juoksevaa hallintoa hallitukselta saamiensa ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajan valitsee hallitus.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan ja sen edeltäjän Rahoitustarkastuksen antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valittaessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Rahoitustarkastuksen määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuus selvitys tehtävää vastaanottaessaan.

Palkitsemisjärjestelmät

Säästöpankin palkitsemisessa noudatetaan Euroopan Unionin ja kansallisen lainsäädännön säännöksiä sekä Finanssivalvonnan ohjeita. Henkilöstön ja johdon palkitsemisjärjestelmä perustuu voimassa olevaan lakiin, finanssialaa koskeviin säännöksiin ja suosituksiin sekä Suomen Corporate Governance -sääntöihin.

Säästöpankki noudattaa päätettäessä toimivan johdon ja henkilökunnan palkitsemisjärjestelmästä luottolaitoslain Hallinto- ja ohjausjärjestelmien 8. lukua. Säästöpankissa ei kuitenkaan sovelleta Luottolaitoslain 8 luvun 9,11 ja 12 §:en säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ei ylitä 50.000 euroa, eikä ylitä 100 %: ia palkkionsaajan kiinteän palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisjärjestelmällä tarkoitetaan niitä päätöksiä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön palkitsemisessa. Palkitsemisjärjestelmä sisältää sekä palkitsemistavan että sen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvät prosessit. Palkitsemisjärjestelmää kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti yhteenliittymän kilpailukyvyyn, hyvän taloudellisen kehityksen, kannustavuuden, sitouttamisen sekä uusien pätevien henkilöiden saatavuuden turvaamiseksi.

Palkitsemisen periaatteet ovat liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukaisia sekä vastaa pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmä on yhdenmukainen pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja toteutetaan aina voimassa olevien riskienhallintaperiaatteiden puitteissa. Palkitseminen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittää pankin riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestävän riskitason.

Toimitusjohtajan työsuhteen ehdot ja edut hyväksyy pankin hallitus. Hallituksen jäsenille maksetaan kokouskohtainen palkkio. Hallituksen puheenjohtaja ja muut jäsenet saavat kokouspalkkion lisäksi vuosipalkkion. Pankilla on käytössä palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella henkilökunnalle voidaan toimitusjohtaja mukaan lukien maksaa erillisten pankin hallituksen vahvistamien kehikoiden mukainen muuttuva palkkio asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on palkita henkilökunnan suorituksia pankin strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Osalla pankin henkilökunnasta on lisäeläkkeitä, jotka mahdollistavat kyseisten henkilöiden siirtymisen eläkkeelle lakisääteistä eläkeikää nuorempana. Eläkkeellesiirtymisaika on näissä sopimuksissa 61 - 64 vuoden välillä. Lisäeläketurva voi perustua työehtosopimuksen tai työsopimuksen määräyksiin.

Palkitsemisen perusteena oleva kokonaiskompensaatio jakautuu kiinteään ja muuttuvaan palkanosaan. Muuttuva palkanosa käsittää sekä lyhyen että pitkän aikavälin palkitsemisen.

Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, jonka ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua jäsenluottolaitokselle tai yhtiölle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), ja jos hänelle aiotaan maksaa yli 50.000 vuosipalkkio, noudatetaan luottolaitoslaissa määritettyä muuttuvien palkkioiden maksamisen lykkäämistä. Merkittävä osa vähintään 40 prosenttia määritellystä muuttuvan palkkion kokonaismäärästä lykätään ja maksetaan aikaisintaan 3-5 vuoden kuluessa ansaintajaksosta. Lykkäysajan pituutta arvioitaessa otetaan huomioon henkilön riskiprofiili ja liiketoiminnan luonne.

Säästöpankissa on tunnistettu merkittävät riskinottajahenkilöt, jotka voivat vaikuttaa pankin riskiprofiiliin tai toiminnallaan aiheuttaa pankille merkittävää taloudellista riskiä.

Sisäinen tarkastus todentaa vähintään kerran vuodessa, että Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen päättämiä palkitsemisjärjestelmiä on säästöpankissa noudatettu.

Pilari III:n mukaiset palkitsemista koskevat tiedot julkistetaan Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä. Tilinpäätös on luettavissa Säästöpankkiryhmän kotisivuilla.

Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen, josta säästöpankit yhdessä omistavat enemmistön. Pankin kirjanpito hoidetaan Paikallispankkien PP-Laskenta Oy:ssä, joka oli aiemmin Oy Samlink AB:n täysin omistama yritys. Säästöpankkiliitto osk osti tasaosuuksin kolmen muun pankkiryhmän kanssa PP-Laskennan koko osakekannan Oy Samlink Ab:lta 31.8.2018. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja ja rahahuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää.

Yhteiskuntavastuu

Avain Säästöpankin yhteiskuntavastuulla tarkoitetaan pankin vastuuta yritystoimintansa vaikutuksista ympäröivään yhteiskuntaan ja yrityksen sidosryhmiin. Paikallispankkina Avain Säästöpankille on tärkeää kantaa omalta osaltaan vastuunsa ympäröivästä yhteiskunnasta. Avain Säästöpankki huolehtii työnantajavelvoitteiden noudattamisesta. Pankin tuloksesta maksettiin vuonna 2018 yhteisöjen tuloveroa 622 tuhatta euroa. Omalla toiminnallaan pankki edisti toimialueensa aktiivisuutta tukemalla alueen yhteisöjä ja yhdistyksiä 9 tuhannella eurolla vuoden 2018 aikana.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2019

Pankin liiketoiminnan volyymien ja asiakasmäärän arvioidaan kehittyvän suotuisasti vuoden 2019 aikana. Pankin tuloskehityksen arvioidaan kuitenkin heikentyvän jonkin verran vuoden 2018 tasolta. Mikäli korkotaso nousee lievästi, on tällä pankin tulokseen positiivinen vaikutus. Voimakas korkotason nousu voi kuitenkin aiheuttaa arvonalentumistappioiden lisääntymisen. Kilpailutilanteen pysyessä kireänä pankin saamat marginaalit voivat laskea, jolla voi olla pankin tulosta heikentävä vaikutus.

Säästöpankkiryhmä on allekirjoittanut 23.1.2019 sopimuksen yhdysvaltalaisen Cognizant Technology Solutionsin kanssa peruspankkijärjestelmän uudistamisesta. Osana sopimuskokonaisuutta Cognizant ostaa Avain Säästöpankilta Oy Samlink Ab:n osakkeet. Cognizant Technology Solutions toimittaa Temenos T24 ja Temenos Payment Hub (TPH) -ohjelmistoihin perustuvan uuden peruspankkijärjestelmän, joka tehostaa prosesseja ja toimintaa tehden niistä kustannustehokkaampia muun muassa skaalautuvuutensa ansiosta. Osakekaupalla on lievä positiivinen vaikutus Avain Säästöpankin vuoden 2019 liikevoittoon.

Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Avain Säästöpankin voitonjakokelpoiset varat ovat 21 328 250,17 euroa, josta tilikauden voitto on 2 675 353,03 euroa.

Hallitus ehdottaa isäntien kokoukselle, että tilikauden voitto käytetään seuraavasti:

- jaetaan kantarahasto-osuuksille voitto-osuutena....	175 000,00 euroa
- jätetään omaan pääomaan.....	<u>2 500 353,03 euroa</u>
Yhteensä	2 675 353,03 euroa

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Kulu-tuotto -suhde, %

Hallintokulut + poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista
hyödykkeistä + liiketoiminnan muut kulut x 100
Korkokate + tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista + nettopalkkiotuotot
+ arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien
rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotulos + sijoituskiinteistöjen
nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Oman pääoman tuotto (ROE)

$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{tilinpäätös-}} \cdot 100$
siirtojen kertymä laskennallisella verovelalla
vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA)

$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin}} \cdot 100$
(vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste

$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä}}{\text{Taseen loppusumma}} \cdot 100$
laskennallisella verovelalla vähennettynä

Vakavaraisuussuhde

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} \cdot 8\%$

Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \cdot 100$

Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \cdot 100$

Vähimmäisomavaraisuusaste

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma yhteensä}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \cdot 100$

Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Omat varat yhteensä (TC)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \cdot 100$

Tilinpäätös

Avain Säästöpankin tuloslaskelma

		1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
		eur	eur
Korkotuotot	(2.1)	7 728 179,89	7 453 638,69
Korkokulut	(2.1)	-1 538 977,75	-1 792 278,87
KORKOKATE		6 189 202,14	5 661 359,82
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	(2.2)	96 436,81	459 678,95
Palkkiotuotot	(2.3)	3 115 399,59	2 732 059,45
Palkkiokulut	(2.3)	-456 325,83	-387 323,25
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(2.4)	-410 801,66	38 600,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat nettotuotot	(2.5)	846 690,80	
Myytävässä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	(2.5)		2 837 874,50
Suojauslaskennan nettotulos	(2.6)	148,20	-3 060,09
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	(2.7)	-27 609,94	-41 470,72
Liiketoiminnan muut tuotot	(2.8)	292 773,00	249 503,64
Hallintokulut		-5 035 833,24	-4 369 497,55
Henkilöstökulut	(2.9)	-2 607 172,89	-2 469 249,04
Muut hallintokulut	(2.10)	-2 428 660,35	-1 900 248,51
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(2.11)	-321 542,85	-293 307,67
Liiketoiminnan muut kulut	(2.8)	-1 245 467,63	-1 019 101,04
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista	(2.12)	-8 701,47	
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista	(2.13)		-171 629,97
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	(2.13)	-161 743,69	0,00
LIIKEVOITTO		2 872 624,23	5 693 686,07
Tilinpäätössiirrot		402 897,59	633 712,73
Tuloverot		-600 168,79	-1 282 729,39
VARSAINAISEN TOIMINNAN VOITTO(TAPPIO) JÄLKEEN		2 675 353,03	5 044 669,41
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		2 675 353,03	5 044 669,41

Avain Säästöpankin tase

VASTAAVAA

		31.12.2018	31.12.2017
		eur	eur
Käteiset varat		930 920,16	907 464,96
Keskuspankkirahoituksen oikeuttavat saamistodistukset		3 414 220,00	2 680 500,00
Saamiset luottolaitoksilta	(1.1)	30 392 533,79	25 271 685,92
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(1.1)	213 837 654,82	214 901 830,65
Saamistodistukset	(1.2)	54 210 434,46	52 989 511,91
Julkisyhteisöiltä		0,00	0,00
Muilta		54 210 434,46	52 989 511,91
Osakkeet ja osuudet	(1.3)	6 278 946,50	10 985 785,67
Johdannaissopimukset	(1.5)	1 319 496,82	1 522 448,66
Aineettomat hyödykkeet	(1.6)	1 169 464,85	536 527,24
Aineelliset hyödykkeet		4 308 288,87	4 115 991,02
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	(1.7)	1 404 145,45	1 186 767,53
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	(1.7)	2 548 540,42	2 830 891,14
Muut aineelliset hyödykkeet		355 603,00	98 332,35
Muut varat	(1.8)	5 479,63	8 854 237,68
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(1.9)	1 887 730,57	2 040 347,00
Laskennalliset verosaamiset	(1.17)	364 208,78	119 386,85
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>318 119 379,25</u>	<u>324 925 717,56</u>

VASTATTAVAA

		31.12.2018	31.12.2017
		eur	eur
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille	(1.11)	39 726 461,77	62 098 981,23
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	(1.12)	230 509 158,53	212 684 559,44
Talletukset		230 277 658,33	212 295 744,03
Muut velat		231 500,20	388 815,41
Muut velat	(1.13)	1 088 756,43	2 190 976,61
Siirtovelat ja saadut ennakot	(1.15)	974 448,53	1 560 172,99
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	(1.16)	8 000 000,00	8 700 000,00
Laskennalliset verovelat	(1.17)	125 013,50	340 004,42
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		<hr/> 280 423 838,76	<hr/> 287 574 694,69
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			
Poistoero		1 007,96	0,00
Vapaaehtoiset varaukset		9 573 065,48	9 976 971,03
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ		<hr/> 9 574 073,44	<hr/> 9 976 971,03
OMA PÄÄOMA	(1.21)		
Peruspääoma		200,00	200,00
Kantarahasto		7 000 000,00	7 000 000,00
Muut sidotut rahastot		-206 983,12	1 632 268,20
Vararahasto		749 797,95	749 797,95
Käyvän arvon rahasto		-956 781,07	882 470,25
Vapaat rahastot		18 566 583,64	13 696 914,23
Muut rahastot		18 566 583,64	13 696 914,23
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		86 313,50	0,00
Tilikauden voitto (tappio)		2 675 353,03	5 044 669,41
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		<hr/> 28 121 467,05	<hr/> 27 374 051,84
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<hr/> <hr/> 318 119 379,25	<hr/> <hr/> 324 925 717,56

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET

	31.12.2018	31.12.2017
	eur	eur
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	1 137 985,08	1 070 267,97
Takaukset ja pantit	941 985,08	889 267,97
Muut	196 000,00	181 000,00
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	11 826 095,88	15 305 640,95
Muut	11 826 095,88	15 305 640,95

Avain Säästöpankin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2018 eur	1.1.-31.12.2017 eur
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	2 675 353,03	5 044 669,41
Tilikauden oikaisut	722 241,09	962 413,10
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	10 645 130,23	4 839 333,72
Saamistodistukset	-4 186 002,05	-5 849 224,11
Saamiset luottolaitoksilta	-184 914,59	68 401,45
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	969 035,12	12 137 784,48
Osakkeet ja osuudet	4 970 639,17	7 272 183,32
Muut varat	9 076 372,58	-8 789 811,42
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-5 516 367,10	-16 403 289,46
Velat luottolaitoksille	-22 372 519,46	-3 988 321,01
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	18 014 062,62	-12 020 973,07
Muut velat	-1 157 910,26	-393 995,38
Maksetut tuloverot	-1 252 574,27	-1 065 049,32
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	7 273 782,98	-6 621 922,55
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset	-263 800,00	-539 000,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 195 594,50	-507 135,53
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	20 000,00	10 700,00
Investointien rahavirta yhteensä	-1 439 394,50	-1 035 435,53
Rahoituksen rahavirta		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	0,00	2 000 000,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-700 000,00	-1 100 000,00
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-175 000,00	-175 000,00
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-875 000,00	725 000,00
Rahavarojen nettomuutos	4 959 388,48	-6 932 358,08
Rahavarat tilikauden alussa	24 235 632,69	31 167 990,77
Rahavarat tilikauden lopussa	29 195 021,17	24 235 632,69
Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:		
Käteiset varat	930 920,16	907 464,96
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	28 264 101,01	23 328 167,73
Yhteensä	29 195 021,17	24 235 632,69
Lisätiedot rahoituslaskelmaan:		
Saadut korot	7 959 245,44	7 628 898,78
Maksetut korot	1 633 990,78	2 060 078,60
Saadut osingot	96 436,81	459 678,95

Tilikauden oikaisut:

Tilinpäätössiirrot	-402 897,59	-633 712,73
Tuloslaskelman verot	600 168,79	1 282 729,39
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot	170 445,16	0,00
Käyvän arvon muutokset	-136,60	-15 907,03
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	333 639,04	336 558,38
Muut oikaisut	21 022,29	-7 254,91
Yhteensä	722 241,09	962 413,10

Liitetiedot**Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet**

Avain Säästöpankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, Keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä. Säästöpankit ovat itsenäisiä alueellisia ja paikallisia pankkeja. Yhdessä Säästöpankit muodostavat pankkiryhmän, jossa yhdistyvät paikallisuus ja valtakunnallisuus. Säästöpankkien perustehtävä on edistää säästäväisyyttä ja asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia lähellä asiakasta. Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiointiin, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuote- ja palveluyhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Jäsen-säästöpankkien omistamat tuote- ja palveluyhtiöt tukevat ja edistävät Säästöpankkiryhmän liiketoimintaa joko vastuullaan olevien tuotteiden tai keskitetyn palvelutuotannon kautta. Ryhmän merkittävimmät tuote- ja palveluyhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy, Säästöpankkipalvelut Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy ja Sp-Koti Oy. Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä. Säästöpankkiryhmä ei muodosta kirjanpitolaisissa määriteltyä konsernia eikä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsenpankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös. Yhdistelty tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö Säästöpankkiliitto osk:n ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on

kirjanpitolaisissa tarkoitettu määräysvalta. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta. Yhdisteltyä tilinpäätöstä varten Säästöpankkiryhmässä sovelletaan yhtenäisiä tilinpäätösperiaatteita. Jäljennös

Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa osoitteesta www.saastopankki.fi tai Säästöpankkiliiton toimitiloista käyntiosoitteesta Teollisuuskatu 33, 00510 Helsinki.

Pankit laativat erillistilinpäätöksensä kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (698/2014) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Luottolaitoslain 12 luku 10 §:ään perustuen tytär- ja osakkuusyrietykset, joiden taseen loppusumma on alle yksi prosentti emopankin taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa, voidaan jättää konsernitilinpäätöksen ulkopuolelle. Tytäryrityksillä ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen eikä taseeseen. Konsernin tilinpäätös antaa poisjättämisestä huolimatta oikean ja riittävän kuvan konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tiedot konsernitilinpäätökseen yhdistelemättömistä tytär - ja osakkuusyhtiöistä on esitetty liitetiedossa 5.1.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset varat ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan Keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin.

Rahoitusinstrumentit

IFRS 9 standardi korvasi aiemmin voimassa olleen IAS 39 standardin kokonaisuudessaan 1.1.2018 alkaen. IFRS 9:n käyttöönotto on vaikuttanut merkittävästi Avain Säästöpankin tilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelun ja arvostamisen sekä rahoitusvarojen arvonalentumisen osalta. Liitetietojen vertailulukuja ei ole päivitetty IFRS 9:n käyttöönoton seurauksena standardin siirtymäsäännösten mukaisesti, ja liitetiedot eivät näin ollen ole täysin vertailukelpoisia edellisen vuoden vastaavien tietojen kanssa. IFRS 9:n käyttöönoton vaikutukset 86 tuhatta euroa kirjattiin suoraan edellisten tilikausien voittoveroihin ja -185 tuhatta euroa käyvän arvon rahaston siirtymävaiheeseen 1.1.2018 avaavaan taseeseen.

Oman pääoman täsmäytys IAS 39:n ja IFRS 9:n välillä

	31.12.2017	Muutos	1.1.2018
Käyvän arvon rahasto	882		
<i>Uudelleenarvostus</i>			
Odotettavissa olevat luottotappiot		92	
<i>Yhteensä</i>			92
<i>Uudelleenluokittelu</i>			
Käyvän arvon rahaston siirto		-324	
<i>Yhteensä</i>			-324
Käyvän arvon rahasto yhteensä	882	-185	697
Edellisten tilikausien voitto (-tappio)	5 045		
<i>Uudelleenarvostus</i>			
Arvon alentumisten purku 31.12.2017		620	
Odotettavissa olevat luottotappiot		-836	
<i>Yhteensä</i>			-216
<i>Uudelleenluokittelu</i>			
Käyvän arvon rahaston siirto		324	
<i>Yhteensä</i>			324
Edellisten tilikausien voitto (-tappio)	5 045	86	5 131
Oma pääoma yhteensä *	27 374	-99	27 275

* Oma pääoma per 1.1.2018 sisältäen myös oman pääoman muut erät. Laskelmassa on kuvattu IFRS 9 -siirtymän vaikutus käyvän arvon rahastoon ja edellisten tilikausien voittoon (-tappioon).

IFRS 9:n standardi toi mukanaan uuden odotettavissa olevien luottotappioiden mallin arvonalentumisten laskemiseen korvaten samalla IAS 39:ssä käytetyn mahdollisen arvonalentumisen periaatteen. Odotettavissa olevan luottotappion määrä lasketaan arvioimalla rahoitusvaroihin liittyvää luottoriskiä ja erityisesti sitä, onko rahoitusvaran luottoriski kasvanut merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen. Odotettavissa oleva luottotappio (ECL) kirjataan vieraan pääoman ehtoïsille instrumenteille, jotka on luokiteltu jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta, sisältäen myös luottolupaukset, annetut takaukset sekä myyntisaamiset.

Avain Säästöpankin 1.1.2018 odotettavissa olevat luottotappiot olivat 836 tuhatta euroa ja 31.12.2018 817 tuhatta euroa. Tilinpäätöksessä 2017 esitettyjä siirtymävaiheen odotettavissa olevia luottotappioita on tarkennettu laskentamallin muutoksen johdosta. Tilinpäätöksessä 2017 esitetty 1.1.2018 odotettavissa olevien luottotappioiden vaikutus oli -956 tuhatta euroa ja tarkennetun laskentamallin jälkeen -836 tuhatta euroa. Laskentamallin tarkennuksen johtuva muutos oli 120 tuhatta euroa odotettavissa olevia luottotappiota pienentävä esitettyyn avaavaan taaseeseen 1.1.2018.

Päätettäessä rahoitusvaran luokittelusta ja arvostamisesta, IFRS 9:n mukaisesti kaikki rahoitusvarat, pois lukien oman pääoman ehtoiset instrumentit ja johdannaiset, arvioidaan sekä käytössä olevia liiketoimintamalleja rahoitusvarojen hallinnointiin, että instrumentin sopimukseen

perustuvien kassavirtojen luonnetta. Luokittelu ja arvostaminen on kuvattu tarkemmin edempänä kohdassa Rahoitusvarojen luokittelu ja luokittelun määrittely. Rahoitusvarojen luokitteluun liittyen IAS 39:n mukaiset luokat, (käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat, myytävissä olevat, eräpäivään asti pidettävät sekä lainat ja muut saamiset) on korvattu IFRS 9:n mukaisilla luokilla:

- Jaksotettu hankintameno (AC)
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (käyvän arvon rahasto) (FVOCI)
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat (FVTPL)

Avain Säästöpankin odotettavissa olevat luottotappiot rahoitusvaraluokittain:

	1.1.2018	1.1.2018	31.12.2018
Jaksotettu hankintameno (AC)	255 452	744	285 565
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (käyvän arvon rahasto) (FVOCI)	43 566	92	46 950
Yhteensä	299 018	836	332 515

Rahoitusvarojen luokittelu ja arvostaminen IAS 39:n ja IFRS 9:n mukaisesti 1.1.2018 tilanteesta:

Tuhatta euroa	Luokittelu IAS 39	Luokittelu IFRS 9	Kirjanpitoarvo IAS 39	Kirjanpitoarvo IFRS 9
			31.12.2017	1.1.2018
Käteiset varat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettu hankintameno	907	907
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettu hankintameno	25 272	25 272
Lainat ja saamiset yleisöltä	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettu hankintameno	214 902	214 831
Johdannaisinstrumentit	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 522	1 522
Sijoitukset				
	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	15 856	15 856
	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	49 263	49 263
	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	538	538

Rahoitusvelkojen luokitteluun ei ole IFRS 9:n myötä tullut merkittävää muutosta, jolla olisi vaikutusta Säästöpankkiryhmään.

Rahoitusvarojen siltalaskelma IAS 39:n ja IFRS 9:n välillä kirjanpitoarvoin esitettynä:

Rahoitusvarat (tuhatta euroa)	IAS 39 Kirjanpitoarvo 31.12.2017	Uudelleenluokittelu	Uudelleenarvostus	IFRS 9 kirjanpitoarvo 1.1.2018
Jaksotettu hankintameno				
Käteiset varat				
Tase 31.12.2017	907			
Tase 1.1.2018				907
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta				
Tase 31.12.2017	25 272			
Uudelleenarvostus				
Tase 1.1.2018				25 272
Lainat ja saamiset yleisöltä				
Tase 31.12.2017	214 902			
Uudelleenarvostus			-71	
Tase 1.1.2018			-71	214 831
Sijoitukset				
Tase 31.12.2017				
Luokittelu - myytävissä olevista rahoitusvaroista		1 000		
Uudelleenarvostus			-2	
Tase 1.1.2018		1 000	-2	998
Jaksotettu hankintameno yhteensä	241 081	1 000	-73	242 008
Myytävissä olevat rahoitusvarat				
Sijoitukset				
Tase 31.12.2017	66 118			
Luokittelu - Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (oman pääoman ehtoiset)		-5 697		
Luokittelu - Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (vieraan pääoman ehtoiset)		-43 566		
Luokittelu - Käypään arvoon tulosvaikutteisesti		-15 856		
Luokittelu - jaksotettu hankintameno		-1 000		
Tase 1.1.2018				
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (vieraan pääoman ehtoiset)				
Sijoitukset				

Luokittelu - myytävissä olevista rahoitusvaroista		43 566		43 566
Tase 1.1.2018		43 566		43 566
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (oman pääoman ehtoiset)				
Sijoitukset				
Luokittelu - myytävissä olevista rahoitusvaroista		5 697		5 697
Tase 1.1.2018		5 697		5 697
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta yhteensä		49 263		49 263
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Johdannaisinstrumentit	1 522			1 522
Sijoitukset	538			538
Tase 31.12.2017	2 060			2 060
Luokittelu - myytävissä olevista rahoitusvaroista		15 856		15 856
Tase 1.1.2018	2 060	15 856		17 916
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti yhteensä	2 060	15 856		17 916

Suojauslaskennan osalta on valittu siirtymäsäännösten mukaisesti sovellettavan IFRS 9:n vaatimuksia suojauslaskennassa vain yleisen suojauslaskennan osalta, portfoliosuojauksen osalta jatketaan IAS 39:n mukaista soveltamista.

Rahoitusvarat ja -velat

Alkuperäinen kirjaaminen

Rahoitusvaroihin tai velkoihin kuuluva erä kirjataan taseeseen silloin ja vain silloin, kun yhteisöstä tulee instrumentin sopimusehtojen osapuoli. Rahoitusvarojen selvityspäiväkäytännön mukaisesti Avain Säästöpankissa tällaiset ostot ja myynnit merkitään taseeseen tai kirjataan pois taseesta kaupantekopäivän mukaisesti.

Alkuperäisen arvostamisen yhteydessä rahoitusvaroihin tai -velkoihin kuuluva erä arvostetaan käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Nämä transaktiomenot kirjataan tulosvaikutteisesti. Heti alkuperäisen kirjaamisen jälkeen käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta ja jaksotettuun hankintamenuon arvostettaville rahoitusvaroilta kirjataan odotettavissa oleva luottotappio (ECL), minkä seurauksena kirjanpidollinen tappio kirjataan tulosvaikutteisesti lainan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä.

Rahoitusvarojen luokittelu ja luokittelun määrittely

Liiketoimintamallin arviointi

Avain Säästöpankissa määritetään liiketoimintamalli niin, että se parhaiten heijastaa sitä periaatetta, kuinka rahoitusvarojen ryhmiä hallinnoidaan tavoitellun liiketoiminnallisen periaatteen mukaisesti.

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, kuinka pankki hallinnoi rahoitusvarojensa rahavirtojen kerryttämiseksi. Toisin sanoen liiketoimintamalli ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat sopimukseen perustuvien rahavirtojen ke-

räämisestä, rahoitusvarojen myynnistä vai näistä molemmista. Tämän vuoksi tätä arviointia ei tehdä sellaisen skenaarioiden perusteella, joiden yhteisö ei kohtuudella odota toteutuvan, kuten ns. "kauhuskenaarioiden" tai "stressiskenaarioiden" perusteella. Jos rahavirrat realisoituvat tavalla, joka poikkeaa yhteisöllä sen liiketoimintamallin arviointiajankohtana olleista odotuksista, tästä ei aiheudu yhteisön tilinpäätökseen aiempia kausia koskevaa virhettä eikä tämä myöskään muuta jäljellä olevien kyseisen liiketoimintamallin mukaisesti pidettävien rahoitusvarojen luokittelua, kunhan yhteisö on ottanut huomioon kaiken merkityksellisen informaation, joka on ollut saatavilla aikana, jolloin se on tehnyt liiketoimintamallin arvioinnin.

Rahavirtakriteerien arviointi

Liiketoimintamallin määrittämisen jälkeen tulee arvioida rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvat rahavirtaominaisuudet, joiden perusteella voidaan tehdä päätös rahoitusvaran luokittelusta.

Rahavirtakriteerien testauksessa pääomalla tarkoitetaan rahoitusvaroihin kuuluvan erän käypää arvoa alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, joka voi muuttua sopimuksen juoksuaikana. Sopimukseen liittyvä korko sisältää korvauksen rahan aika-arvosta, tietyinä ajanjaksona jäljellä olevaan pääomamäärään liittyvästä luottoriskistä ja muista perustyyppiseen lainanottoon liittyvistä riskeistä ja menoista sekä voittomarginaalin.

Rahavirtakriteereitä arvioidessa käydään läpi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua, esim. korko sisältää vain korvauksen rahan aika-arvosta, luottoriskistä ja muista lainaamiselle tyypillisistä riskeistä. Mikäli sopimusehdot sisältävät sellaisia tekijöitä, joita ei voida pitää lainaamiselle tyypillisinä ehtoina, luokitellaan rahoitusvara käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Avain Säästöpankilla on käytössä seuraavat IFRS 9:n mukaiset rahoitusvarojen luokat:

- Jaksotettu hankintameno (AC)
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (käyvän arvon rahasto) (FVOCI)
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat (FVTPL)

Jaksotettu hankintameno

Rahoitusvaroihin kuuluva erä arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon, jos molemmat seuraavista ehdoista täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

Myynnit luokasta jaksotettu hankintameno:

Rahoitusvaroja, joita pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, hallinnoidaan rahavirtojen realisoimiseksi keräämällä sopimukseen perustuvia maksuja instrumentin voimassaoloaikana. Toisin sanoen yhteisö hallinnoi salkkuun sisältyviä varoja kerätäkseen nämä tietyt sopimukseen perustuvat rahavirrat (sen sijaan että se hallinnoisi salkun kokonaistuottoa, joka saadaan sekä varojen hallussapidosta, että niiden myynnistä). Ratkaistaessa, toteutuuko rahavirtojen realisointi keräämällä rahoitusvarojen sopimukseen perustuvat rahavirrat, on otettava huomioon aiemmilla kausilla toteutuneiden myyntien toteutumistiheys, arvo ja ajoitus, näihin myynteihin johtaneet syyt sekä odotukset tulevasta myyntitoiminnasta.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta arvostettavat

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on arvostettava käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta, jos molemmat seuraavat ehdot täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja, että myymällä rahoitusvaroja ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka koostuvat yksinomaan koronmaksuista ja pääoman takaisinmaksuista

Pankissa voidaan tehdä päätös, jonka mukaan oman pääoman ehtoiset sijoitusten kirjauspaikaksi valitaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattomasti arvostaminen käypään arvon muiden laajan tuloksen erien kautta. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien -luokkaan kirjatut oman pääoman ehtoiset rahoitusvarat arvostetaan kirjanpidossa käypään arvoon ja arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan. Oman pääoman ehtoisestä sijoituksesta saatavat osingot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun oikeus maksuun saadaan, osakkeesta saatavat pääomanpalautukset kirjataan laajaan tuloslaskelmaan.

Velkainstrumenttien osalta arvostus kirjanpidossa tehdään käypään arvoon ja arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla ja odotettavissa olevalla luottotappiolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan.

Rahoitusvarasta luovuttaessa tai myyessä saatu voitto tai tappio käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettaessa kirjataan velkainstrumenttien osalta tulosvaikutteisesti. Oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta käyvän arvon rahastoon kertynyttä realisoitumatonta voittoa tai tappiota ei siirretä tulosvaikutteiseksi missään vaiheessa vaan kirjaus tehdään oman pääoman sisällä edellisten tilikausien voittovaroihin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat

Kaikki sellaiset erät, jotka eivät ole jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavia, kuuluvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi. Rahoitusvara voidaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä kuitenkin nimenomaisesti luokitella peruuttamattomasti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi, jos näin toimimalla poistetaan arvostamiseen tai kirjaamiseen liittyvä epäjohtonmukaisuus tai vähennetään merkittävästi tällaista epäjohtonmukaisuutta, joka muutoin aiheutuisi varojen tai velkojen arvostamisesta tai niistä johtuvien voittojen tai tappioiden kirjaamisesta erilaisilla perusteilla

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellaan myös sellaiset vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, joissa kassavirtakriteereiden ei voida katsoa täyttyvän. Rahavirtakriteerit arvioidaan pankissa instrumenttikohteisesti, sen määrittämiseksi onko kyseisen erän sopimusehdoissa määritettynä tiettyinä ajankohtina toistuvia rahavirtoja, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan koron maksua.

Rahoitusvarojen luokittelun muutokset

Rahoitusvara kirjataan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä johonkin kolmesta arvostusluokasta. Vieraan pääoman ehtoisten sijoitusten uudelleen luokittelu tehdään vain ja ainoastaan silloin, kun Avain Säästöpankissa muutetaan rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettuja liiketoimintamalleja. Tällaisten muutosten odotetaan olevan pankissa erittäin harvinaisia.

Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen

Kun rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen, tai niihin tehdään muutoin muutoksia ja tämä uudelleen neuvottelu tai muutosten tekeminen ei johda kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjaamiseen pois taseesta IFRS 9:n mukaisesti, yhteisön on laskettava rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräinen kirjanpitoarvo uudelleen ja kirjattava tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio tulosvaikutteisesti.

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjaaminen pois taseesta

Rahoitusvara kirjataan pois taseesta, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaraan kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa olemasta voimassa tai mikäli erä siirretään toiselle osapuolelle näin täyttäen taseesta poiskirjaamisen edellytykset.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on siirretty toiselle osapuolelle siinä ja vain siinä tapauksessa, että pankki joko:

- siirtää sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen toiselle osapuolelle; tai
- pitää itsellään sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen mutta ottaa vastatakseen sopimukseen perustuvan velvollisuuden maksaa kyseiset rahavirrat yhdelle tai useammalle vastaanottajalle ”läpikulku”-järjestelyllä. Sopimusta voidaan pitää ”läpikulku”-järjestelynä kun:
 - Velvollisuutta maksaa lopulliselle saajalle ei ole, mikäli ei saada kerättyä vastaavia määriä alkuperäisestä omaisuuserästä
 - Alkuperäisen omaisuuserän myynti tai panttaaminen on siirtosopimuksella estetty

Siirrettäessä rahoitusvaroihin kuuluva erä toiselle osapuolelle, taseesta poiskirjaamisen edellytykset täytyvät vain kun:

- Omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut on siirretty toiselle osapuolelle; tai
- Omistamiseen liittyviä merkittäviä riskejä ja etuja ei ole siirretty toiselle osapuolelle tai pitänyt näitä itsellään, mutta määräysvalta on siirretty.

Rahoitusvelka kirjataan pois taseesta silloin ja vain silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa, toisin sanoen peruutettu, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut. Jos jo lainanottajana ja lainanantajana olevien osapuolten välillä vaihdetaan vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena ja uuden rahoitusvelan kirjaamisena. Ero kirjanpitoarvon ja maksetun vastikkeen välillä kirjataan tulosvaikutteisesti.

Käyvän arvon määrittäminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään sen hetkistä ostokurssia. Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan. Arvostushintoina käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetel-

missä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskorjoista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät olennaisilta osin perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettava erä kokonaisuudessaan luokitellaan, määritetään koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys arvioidaan kyseisen käypään arvoon arvostettavan erän suhteen kokonaisuudessaan.

Arvonalentuminen

IFRS 9:n mukaiset arvonalentumisvaatimukset perustuvat odotettujen luottotappioiden malliin ja poikkeavat aiemmasta mallista, joka perustuu toteutuneiden luottotappioiden malliin. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan sisältyvät jaksotettuun hankintamenuun arvostetut rahoitusvarat, muun laajan tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat, vieraan pääoman ehtoiset rahoitusvarat, lainasaamiset sekä takaukset ja luottositoumukset. Odotettavissa olevia luottotappioita ei lasketa osakkeista ja osuuksista eikä käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostetuista rahoitusvaroista.

Arvonalentumisia arvioidaan kahdella tavalla. Lähtökohtaisesti odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan arvioiden maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä seuraavan 12 kuukauden ajalta tai vaihtoehtoisesti perustuen odotettavissa olevien luottotappioiden määrään koko elinkaaren ajalta.

Avain Säästöpankissa odotettavissa olevien luottotappioiden (Expected Credit Loss eli ECL) laskenta tehdään vähäriskisille luotoille Loss Rate –mallilla ($ECL = \text{Loss Rate} * EAD$). Vähäriskisiä vastapuolia ovat julkisen sektori, rahoituslaitokset ja valtion takaamat opintolainat. Muille luotoille ja arvopapereille laskenta tehdään PD/LGD –mallilla ($ECL = PD * LGD * EAD$).

Loss Rate –mallin komponentit:

- Loss rate % eli laskennassa käytetään vastapuolille omia vakioituja prosentteja. Määräytyy vastapuolen sektorikoodin perusteella.
- EAD eli vastuun määrä on vuositason keskiarvo, joka tulevien lyhennysten vuoksi on yleensä pienempi kuin sopimuksen saldo.
- Vaihevalinta on lähtökohtaisesti 1.

PD/LGD –mallissa käytettävät komponentit:

- EAD (Exposure At Default) eli vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä. Määrässä huomioidaan sopimus- ja vuositasolle lasketut lyhennykset ja ennenaikaiset takaisinmaksut niille tuotteille, joille ennenaikainen takaisinmaksu on mallinnettu. Taseen ulkopuolisten erien katsotaan pysyvän vakiona sopimuksen elinkaaren loppuun asti. Luoton nostamaton osuus huomioidaan laskelmissa täysimääräisenä.
- PD % (Probability of Default) eli maksuhäiriötodennäköisyys perustuu ulkoisiin ja sisäisiin luotto-luokituksiin.

- LGD % (Loss Given Default) eli arvioitu tappion määrä maksukyvyttömyyshetkellä huomioi sopimuksen käytettävissä olevat vakuudet.

Odotettavissa olevia luottotappioita (ECL) laskettaessa sopimukset luokitellaan Avain Säästöpankissa kolmeen vaiheeseen luottoriskin muuttuessa ensimmäisestä kirjaamiskerrasta. Saaminen voi liikkua eri vaiheiden välillä luottokelpoisuuden mukaan:

Vaihe 1: 12-kuukauden ECL

- Jos luottoriski ei ole luoton myöntämisen jälkeen merkittävästi kasvanut, lasketaan odotettavissa olevat luottotappiot maksukyvyttömyystilaan joutumattomista saamisista perustuen 12 kuukauden odotettavissa olevaan luottotappioon.

Vaihe 2: Elinkaaren aikainen ECL – ei vakavia maksuhäiriöitä

- Jos luottoriski on luoton myöntämisen jälkeen kasvanut merkittävästi, arvonalentumiset lasketaan maksukyvyttömyystilaan joutumattomista saamisista perustuen luoton elinkaaren aikana odotettavissa olevaan luottotappioon.

Vaihe 3: Elinkaaren aikainen ECL – vakavia maksuhäiriöitä

- Jos sopimukselle tulee vakavia häiriöitä, arvonalentumiset kirjataan perustuen luoton elinkaaren aikana odotettavissa olevaan luottotappioon. Vaiheeseen 3 kuuluvat saamiset, joihin liittyy yksi tai useampi toteutunut haitallinen rahavirtoihin vaikuttava tapahtuma.

Toteutunut tappio: Vähennetään taseesta eikä tappioksi kirjattu osuus luotosta tule enää mukaan odotettujen tappioiden laskentaan.

Vaihevalinnassa raportointihetken tilannetta verrataan aina sopimuksen alkamis- tai hankkimishetken tilanteeseen. Arvioitaessa luottoriskin mahdollista muutosta otetaan huomioon kaikki asiaan kuuluvat ja käytettävissä olevat tiedot jotka ovat saatavilla ilman kohtuutonta työpanosta ja kustannuksia. Sopimuksen luottoriski on kasvanut merkittävästi (sopimus siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2) kun sopimuksella on mm. yli 30 päivän maksuviive, sopimuksen PD kasvaa joko 2,50 –kertaiseksi tai 10 %-yksikköä tai sopimukselle on tehty lainanhoitajousto (performing). Sopimus siirtyy vaiheeseen 3 kun sopimuksella on havaittu vakavia maksuhäiriöitä eli sopimuksen tai asiakkaan luottoluokka on D, sopimuksella on yli 90 päivän maksuviive, sopimukselle on tehty (non performing) lainanhoitajousto tai sopimukselle on hakemushetkellä kirjattu lainanhoitajousto-merkintä. ECL-laskennassa käytetään samaa maksukyvyttömyyden (default) määritelmää, joka pankilla on käytössä luotonantosäännöissä. Sopimus voi palautua paremmalle vaiheelle täytettyään kyseisen vaiheen kriteerit pankin määrittämän ajan (ns. Probation period).

Laskennassa huomioidaan rahan aika-arvo diskonttaamalla sopimukselle laskettava odotettavissa oleva luottotappio. Efektiviisenä korkona pidetään sopimuksen korkoa ja se lasketaan vaiheille 1 ja 2 bruttokirjanpitoarvolle ja vaiheessa 3 alentuneelle kirjatulle arvolle raportointipäivälle.

Jokaiselle sopimukselle lasketaan neljä eri skenaariota Säästöpankkiryhmän pääekonomistin luomien talouden tilojen avulla. Skenaariot ovat perusskenaario 50%, lievä taantuma 8%, syvä taantuma 2% ja optimistinen skenaario 40%. Näistä lasketaan kirjanpitoon siirrettävä määrä painottamalla eri skenaarioita painoker-toimilla.

Odotetut luottotappiot kirjataan arvonalentumisina tuloslaskelman erään Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjattavista rahoitusvaroista. Samaan tuloslaskelman erään kirjataan myös lo-pulliset luottotappiot.

Suojauslaskenta ja johdannaissopimukset

Yleisen suojauslaskennan piirissä olevien suojaussuhteiden (rahavirran suojaus ja käyvän arvon suojaus) osalta Avain Säästöpankki on siirtynyt soveltamaan IFRS 9:n standardia ja makrosuojauksen osalta jatketaan IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa makrosuojauksesta tulevan lisäosan soveltamiseen asti.

Johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöksessä käypään arvoon sopimuksen solmimisesta lähtien ja arvonmuutokset kirjataan taseeseen ja tuloslaskelmaan tai muihin laajan tuloksen eriin.

Avain Säästöpankki suojaa korkoriskiään sekä käyvän arvon että rahavirran muutoksilta ja soveltaa suojaussuhteisiin suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus ja rahavirran suojauksen kohteena vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta. Pankissa sovelletaan Euroopan Unionin hyväksymää IAS 39 suojauslaskennan niin kutsuttua ”carve out” – mallia, joka mahdollistaa sen, että johdannaista tai niiden osia voidaan yhdistää ja käyttää suojausinstrumentteina. Pankissa EU:n carve out-mallia sovelletaan kiinteäkorkoiseen ottolainaukseen. Tavoitteena on vakauttaa korkokatetta ja neutralisoida varojen ja velkojen mahdollinen käyvän arvon muutos.

Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmassa erään ”Suojauslaskennan nettotulos”. Käypää arvoa suojattaessa myös suojattava kohde on suojauksen ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuun. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään ”Suojauslaskennan nettotulos”. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja –kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus kirjataan suoraan tuloslaskelman erään ”Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot”. Kaupankäynnin nettotuottoihin kirjataan myös suojaavina instrumentteina kirjattujen korko-optioiden aika-arvon muutos, koska aika-arvo ei ole osa suojaussuhdetta. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja –kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Suojaavan johdannaisten arvostamisesta käyvän arvon rahastoon kertynyt arvonmuutos kirjataan tulokseen suojatun rahavirran oikaisuksi sitä mukaa, kun suojattu rahavirta kirjataan tulokseen. Rahavirran suojauksessa suojattavaa kohdetta ei arvosteta käypään arvoon.

Suojauslaskennan aloittamisen hetkeltä dokumentoidaan suojattavan kohteen ja suojaavan johdannaisten suojaussuhde, kuten myös riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategia. Suojaussuhteen tehokkuutta arvioidaan jatkuvalla periaatteella kuitenkin aina vähintään raportointihetkiltä.

Vertailukauden 2017 rahoitusvarat

Luokittelu

Rahoitusvarat on tilinpäätöksessä luokiteltu Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti neljään ryhmään arvostamista varten:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
- Myytävissä olevat rahoitusvarat
- Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset
- Lainat ja muut saamiset.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin on luokiteltu yhdistelmäinstrumentit, jotka sisältävät kytketyn johdannaisten, jota ei ole erotettu pääsopimuksesta sekä muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat. Lisäksi tähän luokkaan on luokiteltu johdannaisten, jotka on tehty suojaamistarkoituksessa, mutta joihin ei sovelleta suojauslaskentaa

Pankilla ei ole käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja.

Eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin on luokiteltu saamistodistukset, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä ja jotka pankilla on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti.

Pankilla ei ole eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia.

Lainat ja muut saamiset ryhmään on luokiteltu saamiset, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia eikä niitä noteerata julkisesti toimivilla markkinoilla.

Myytavissä oleviin rahoitusvaroihin on luokiteltu rahoitusvarat, joita ei ole luokiteltu edellä kuvattuihin arvostusluokkiin.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit on kirjattu kirjanpitoon kaupantekopäivän mukaisesti ja ne sisältyvät tase-eriin Saamistodistukset ja Osakkeet ja osuudet.

Rahoitusvelat jaetaan kahteen ryhmään arvostamista varten

- Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvelkoihin
- Muihin rahoitusvelkoihin.

Pankilla ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvelkoja. Kaikki rahoitusvelat on siten luokiteltu Muihin rahoitusvelkoihin.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvelkoihin on luokiteltu johdannaissopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja joiden käypä arvo on negatiivinen.

Arvostaminen

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivän perusteella.

Rahoitusvarat on merkitty taseeseen joko käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenuon. Johdannaissopimuksia lukuun ottamatta rahoitusvelat on merkitty taseeseen jaksotettuun hankintamenuon.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luokiteltujen erien käyvän arvon muutokset on kirjattu suoraan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan nettotuotot.

Myytavissä olevat rahoitusvarat on arvostettu käypään arvoon. Niiden käyvän arvon muutokset laskennallisilla veroilla oikaistuna on kirjattu omaan pääomaan muodostettuun käyvän arvon rahastoon. Ulkomaan rahan määräisistä eristä johtuvia kurssivoittoja ja -tappioita ei kirjata käyvän arvon rahastoon vaan suoraan tulokseen. Käyvän arvon rahastoon kertynyt arvomuutos kirjataan tulokseen, kun myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluva omaisuus myydään tai muuten kirjataan pois taseesta.

Julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia. Muiden kuin julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty niiden hankintamenua silloin, kuin käypää arvoa ei ole voitu luotettavasti määritellä. Saamistodistusten käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia, jos saamistodistuksella on julkinen hintanoteeraus tai sen puuttuessa saatavan pääoma- ja korkovirran markkinakorolla diskontattua nykyarvoa tai arvoa, joka on laskettu muuta yleisesti hyväksyttyä arvostusmallia tai -menetelmää käyttäen.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset sekä lainat ja muut saamiset on arvostettu jaksotettuun hankintamenuon tai arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenuon, jos arvonalentumisesta on ollut objektiivista näyttöä.

Tytär- ja omistusyhteyseritysten osakkeet ja osuudet on kirjattu hankintamenuon tai arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenuon, jos arvonalentumisen on todettu olevan merkittävä tai pitkäaikainen

Arvon alentumistappiot

Lainat ja muut saamiset

Arvon alentumistappioihin on kirjattu arvonalentumiset lainoista ja muista saamisista, kun on ollut objektiivista näyttöä siitä, että lainan tai muun saamisen pääomasta tai koroista ei saada suoritusta eikä saamisen vakuus riitä kattamaan sen määrää. Objektiivisen näytön arviointi perustuu asiakkaan maksukyvyttömyyden ja vakuuden riittävyysarviointiin. Arvon alentumista kirjattaessa vakuus on arvostettu määrään, joka siitä todennäköisesti odotetaan saatavan realisointihetkellä. Arvon alentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena ottaen huomioon vakuuden käypä arvo. Diskonttaus korkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Lainat ja muut saamiset on luokiteltu ryhmiin, joiden arvonalentumistappioiden tarvetta on arvioitu ryhmäkohtaisesti. Saamisryhmät on luokiteltu samankaltaisten luottoriskiomaisuuden perusteella, jotta kyettäisiin arvioimaan ryhmäkohtaisten arvonalentumisten tarvetta niistä saamisista, joista ei ole vielä tunnistettu yksittäiseen saamiseen kohdistuvaa arvonalennusperustetta.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Mikäli tilinpäätöspäivänä on havaittu objektiivista näyttöä siitä, että eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin luokitellun saamistodistuksen arvo on saattanut alentua, saamistodistukselle on tehty arvonalentumistarkastelu.

Jos tarkastelussa on havaittu arvon alentuneen, esim. liikkeeseenlaskijan luottoriski on kasvanut, arvon arvonalennus on kirjattu tulosvaikutteisesti erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot. Arvon alentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Diskonttaus korkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Myytävässä olevat rahoitusvarat

Mikäli tilinpäätöspäivänä on havaittu objektiivista näyttöä siitä, että myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokitellun arvopaperin arvo on saattanut alentua, arvopaperille on tehty arvonalentumistarkastelu. Jos tarkastelussa on havaittu arvon alentuneen, esim. liikkeeseenlaskijan luottoriski on kasvanut tai osakkeen arvo on laskenut merkittävästi tai pitkäaikaisesti alle hankintamenon ja pankki arvioi, että se ei saa sijoittamiaan varoja takaisin, käyvän arvon rahastoon kertynyt tappio on kirjattu tulosvaikutteisesti erään Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot.

Saamistodistusten osalta arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Diskonttaus korkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa. Saamistodistusten arvonalentumistappion peruuntuminen kirjataan tulosvaikutteisesti. Osakkeiden ja osuuksien arvonalentumistappion määrää on arvioitu niiden kirjanpitoarvon ja sen arvon, jonka pankki arvioi jäävän saamatta, erotuksena. Osakkeiden tai osuuksien arvonalentumistappiota ei voida peruuttaa tulosvaikutteisesti, vaan arvonmuutos kirjataan käyvän arvon rahastoon.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset on tilinpäätöksessä arvostettu käypään arvoon ja arvonmuutokset on kirjattu taseeseen ja tuloslaskelmaan.

Pankki suojaa korkoriskiään sekä käyvän arvon että rahavirran muutoksilta ja soveltaa niihin suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus ja rahavirran suojauksen kohteena vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta.

Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos on kirjattu tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos. Käypää arvoa suojaattaessa myös suojattava kohde on suojauksen ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuun. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos. Suojaavien johdannaisten korkokulut esitetään korkokuluissa ja tuotot korkotuotoissa.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus on kirjattu laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus on kirjattu suoraan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan nettotuotot. Arvopaperikaupan nettotuotoihin on kirjattu myös suojaavina instrumentteina käytettyjen korko-optioiden aika-arvon muutos, koska aika-arvo ei ole osa suojaavaa instrumenttia. Suojaavien johdannaisten korkokulut esitetään korkokuluissa ja tuotot korkotuotoissa.

Suojaavan johdannaisen arvostamisesta käyvän arvon rahastoon kertynyt arvonmuutos kirjataan tulokseen suojatun rahavirran oikaisuksi sitä mukaa, kun suojattu rahavirta tuloutuu. Rahavirran suojauksessa suojattavaa kohdetta ei arvosteta käypään arvoon.

Pankki suojaa korkoriskiään käyvän arvon muutoksilta ja soveltaa siihen käyvän arvon suojausta. Suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus. Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos on kirjattu tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos. Käypää arvoa suojaattaessa myös suojattava kohde on suojauksen ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuun. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos. Suojaavien johdannaisten korkokulut esitetään korkokuluissa ja tuotot korkotuotoissa.

Pankki suojaa korkoriskiään tulevan korkovirran muutoksilta ja soveltaa siihen rahavirran suojausta. Suojauksen kohteena on vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta. Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus on kirjattu laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus on kirjattu suoraan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan nettotuotot. Suojaavien johdannaisten korkokulut esitetään korkokuluissa ja tuotot korkotuotoissa.

Suojaavan johdannaisen arvostamisesta käyvän arvon rahastoon kertynyt arvonmuutos kirjataan tulokseen suojatun rahavirran oikaisuksi sitä mukaa, kun suojattu rahavirta tuloutuu. Rahavirtaa suojaattaessa suojattavaa kohdetta ei arvosteta käypään arvoon.

Pankki käyttää osakeoptioita suojatakseen osaketalletuksiin liittyvää osakeriskiä käyvän arvon muutoksilta ja soveltaa siihen käyvän arvon suojausta. Suojauksen kohteena on osaketalletuksen lisätuotto.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Jaon lähtökohtana ovat olleet käytetyt neliömetrit.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenuun määräisinä. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenuun. Pankki ei sovelta luottolaitoslain 12 luvun 8 §:n mahdollisuutta arvostaa sijoituskiinteistöt käypään arvoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin.

Sijoituskiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan ero, mikäli se on olennainen, on kirjattu arvonalentumistappiona kuluksi sijoituskiinteistöjen nettotuotoihin. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuuksi.

Pankin keskeiset sijoituskiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti kauppahintamenetelmää käyttäen. Kauppahintamenetelmää on käytetty etupäässä asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa. Tuottoarvomenetel-

män arviot perustuvat kiinteistökohteesta saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoiden tuottovaateeseen. Vähimmäistuottovaateena on pidetty Eur 3 kk + 2,50 %:n tuottoa. Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on ilmoitettu liitetiedossa 1.7.

Eräisiin kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin on aikaisempina vuosina tehty asiantuntijoiden arvioihin perustuvia ja Rahoitustarkastuksen hyväksymiä arvonkorotuksia. Mikäli arvonkorotetun omaisuuden arvo on alentunut alle kirjanpitoarvon tai jos omaisuus tai osa siitä on luovutettu tai tuhoutunut, arvonkorotusta on peruutettu vastaavasti. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Arvonkorotuksista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa. Jos laskennallinen verovelka on olennainen, se ilmoitetaan liitetietona.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset

Poistoeroon on kirjattu tehtyjen ja suunnitelmanmukaisten poistojen erotus.

Verotusperusteisia varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Verotusperusteisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskejä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää verovelkaa vähentämättä.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä takaus tai takuusitumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myönnetty nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimiitit. Sitoumukset esitetään sen määräisinä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

Korkotuotot ja –kulut

Korkotuottoihin ja –kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuun ottamatta viivästyskorjoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai –kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

Poistoperiaatteet

Rakennusten ja muiden kuluviene aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat rakennusten ja rakennelmien osalta 30-40 vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 5-8 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tietokoneohjelmistojen kehittämismenot sekä lisenssit aktivoidaan Aineettomiin oikeuksiin ja poistetaan 3-5 vuodessa. Pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan 3-5 vuodessa.

Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset

Pankissa eikä konsernissa ole kirjattu muita kuin varsinaisen toiminnan tuottoja ja kuluja. Jos vastaisen menon ja menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, se merkitään pankin taseen pakollisiin varauksiin.

Verot

Pankin tilinpäätöksessä tuloverot on kirjattu verotettavan tulon perusteella laskettuna. Käyvän arvon rahastoon sisältyvästä positiivisesta arvonmuutoksesta on taseeseen merkitty laskennallinen verovelka ja negatiivisesta arvonmuutoksesta laskennallinen verosaaminen. Lisäksi käyvän arvon rahastosta tulokseen siirrettystä negatiivisesta arvonmuutoksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen. Muita laskennallisia veroja ei ole kirjattu.

Rahavarat

Rahoituslaskelman rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta. Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen

LIITETIEDOT

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1 Lainat ja saamiset

Saamiset luottolaitoksilta	2018	Joista tappiota	2017	Joista saamis-
		koskeva vähen-		kohtaiset arvonalentumiset
		nyserä		
Vaadittaessa maksettavat	28 264 101,01	0,00	23 328 167,73	0,00
Keskusrahallaitokselta	28 178 670,10	0,00	23 325 116,29	0,00
Kotimaisilta luottolaitoksilta	85 430,91	0,00	3 051,44	0,00
Muut	2 128 432,78	0,00	1 943 518,19	0,00
Keskusrahallaitokselta	2 128 432,78	0,00	1 943 518,19	0,00
Yhteensä	30 392 533,79	0,00	25 271 685,92	0,00

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	2018	Joista tappiota	2017	Joista saamis-
		koskeva vähen-		kohtaiset arvonalentumiset
		nyserä		
Yritykset ja asuntoyhteisöt	36 299 474,74	64 959,43	33 571 423,45	192 966,06
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	161 879,86	54,00	162 002,00	0,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	733 250,00	0,00
Kotitaloudet	175 299 966,06	455 009,84	177 979 569,48	248 126,12
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2 076 334,16	734,64	2 455 585,72	0,00
Ulkomaat	0,00	65,88	0,00	0,00
Yhteensä	213 837 654,82	520 823,79	214 901 830,65	441 092,18
- joista saamiset, joilla on huonompi etuolaisuus velallisen muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Tase 1.1.2018	197 335,78	116 275,92	428 050,84	741 662,54
Siirrot vaiheeseen 1	2 727,26	-12 104,89	-183,59	-9 561,22
Siirrot vaiheeseen 2	-4 319,18	17 334,33	-646,19	12 368,96
Siirrot vaiheeseen 3	-1 033,24	-9 942,99	50 364,92	39 388,69
Uudet saamiset	85 718,47	9 120,24	1 373,69	96 212,40
Lyhennykset ja erääntyneet saamiset	-70 186,53	-13 077,64	-103 067,72	-186 331,89
Toteutuneiden luottotappioiden vaikutus	0,00	0,00	-98 621,76	-98 621,76
Toteutuneiden luottotappioiden palautusten vaikutus	0,00	0,00	0,00	0,00
Luottoriskien muutoksen vaikutus	-21 686,05	-28 590,38	-20 861,33	-71 137,76
Laskentamallin muutosten vaikutus	0,00	0,00	0,00	0,00
Manuaalisten korjausten vaikutus	0,00	0,00	39 383,77	39 383,77
Tase 31.12.2018	188 556,51	79 014,59	295 792,63	563 363,73

Tilikauden aikana kirjatut arvonalentumistappiot

2017

Arvonlennustappiot tilikauden alussa	421 571,62
+ tilikauden aikana kirjatut saamiskohtaiset arvonalentumistappiot	135 866,17
+ / - tilikaudella kirjatut ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot	94 285,06
- tilikauden aikana peruutetut saamiskohtaiset arvonalentumistappiot	-58 521,26
- aikaisemmin kirjattu saamiskohtainen arvonalentumistappio	-50 401,67
Arvonlentumistappiot tilikauden lopussa	542 799,92

	2018	2017
Järjestämättömät saamiset, yhteensä	1 841 028,00	737 500,00
joista yli 90 päivää erääntyneet saamiset	535 650,00	670 603,00
joista todennäköisesti maksamatta jäävät, jotka erääntymättömiä tai alle 90 päivää erääntyneitä	1 305 378,00	66 897,00
		-
Saamisista tilikaudelle kirjattujen lopullisten luottotappioiden määrä	187 000,29	50 401,67

1.2 Saamistodistukset

	2018 Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	Joista tappioita koskeva vähen- nyserä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	9 796 663,18	0,00	-
Julkisesti noteeratut	9 245 546,00	0,00	0,00
Muut	551 117,18	0,00	0,00
-joista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	46 830 106,88	3 414 220,00	0,00
Julkisesti noteeratut	45 609 694,88	3 414 220,00	0,00
Muut	1 220 412,00	0,00	0,00
Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat	997 884,40	0,00	0,00
Julkisesti noteeratut	0,00	0,00	0,00
Muut	997 884,40	0,00	0,00
Yhteensä	57 624 654,46	3 414 220,00	0,00
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	319 500,00	0,00	0,00

	2017 Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	Joista arvonalentumistappiot
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät saamistodistukset	537 600,00	0,00	-
Julkisesti noteeratut	0,00	0,00	0,00
Muut	537 600,00	0,00	0,00

Myytävissä olevat saamistodistukset	55 132 411,91	2 680 500,00	-
Julkisesti noteeratut	51 207 780,38	2 680 500,00	0,00
Muut	3 924 631,53	0,00	0,00
Eräpäivään asti pidettävät saamistodistukset	0,00	0,00	0,00
Julkisesti noteeratut	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	55 670 011,91	2 680 500,00	0,00
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	0,00	0,00	0,00

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Saamistodistukset

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Tase 1.1.2018	94 283,47	0,00	0,00	94 283,47
Siirrot vaiheeseen 1	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot vaiheeseen 2	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot vaiheeseen 3	0,00	0,00	0,00	0,00
Uudet saamistodistukset	124 240,24	0,00	0,00	124 240,24
Eräänntyneet saamistodistukset	-51 200,37	0,00	0,00	-51 200,37
Toteutuneiden luottotappioiden vaikutus	0,00	0,00	0,00	0,00
Toteutuneiden luottotappioiden palautusten vaikutus	0,00	0,00	0,00	0,00
Luottoriskin muutoksen vaikutus	88 703,82	0,00	0,00	88 703,82
Laskentamallin muutosten vaikutus	0,00	0,00	0,00	0,00
Manuaalisten korjausten vaikutus	0,00	0,00	0,00	0,00
Tase 31.12.2018	256 027,16	0,00	0,00	256 027,16

1.3 Osakkeet ja osuudet

	2018
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	318 336,00
Julkisesti noteeratut	318 336,00
Muut	0,00
-joista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	5 960 610,50
Julkisesti noteeratut	0,00
Muut	5 960 610,50
Osakkeet ja osuudet yhteensä	6 278 946,50
- joista luottolaitoksissa	4 872 891,05
- joista muissa yrityksissä	1 406 055,45
- joista osakelainauksen kohteena	0,00
	2017
Myytävissä olevat osakkeet ja osuudet	
Julkisesti noteeratut	5 288 975,17
Muut	5 696 810,50
Yhteensä	10 985 785,67
Osakkeet ja osuudet yhteensä	10 985 785,67
- joista luottolaitoksissa	4 603 091,05
- joista muissa yrityksissä	6 382 694,62
- joista osakelainauksen kohteena	0,00

1.4 Rahoitusvarojen ryhmät

Rahoitusvarojen luokittelu IFRS 9:n mukaisesti 31.12.2018

	2018
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat	
Käteiset varat	930 920,16
Saamistodistukset	997 884,40
Saamiset luottolaitoksilta	30 392 533,79
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	213 825 654,82
-Joista tappioita koskeva vähennyserä	
JHM, yhteensä	<u>522 939,39</u>
Yhteensä	246 146 993,17
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	
Saamistodistukset	9 796 663,18
Osakkeet ja osuudet	318 336,00
Johdannaissopimukset	1 319 496,82
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	<u>12 000,00</u>
Yhteensä	11 446 496,00
-joista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (velkainstrumentit)	
Saamistodistukset	46 830 106,88
-Joista tappioita koskeva vähennyserä (1)	<u>253 911,56</u>
Yhteensä	46 830 106,88
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (oman pääoman ehtoiset instrumentit)	
Osakkeet ja osuudet	5 960 610,50
Yhteensä	5 960 610,50
Rahoitusvarat yhteensä	310 384 206,55

1) ECL kirjataan käyvän arvon rahastoon

Rahoitusvarojen luokittelu IAS 39:n mukaisesti 31.12.2017

	2017
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	0,00
Lainat ja muut saamiset	240 173 516,57
Myytavissä olevat rahoitusvarat	66 118 197,58
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	2 060 048,66
-joista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	<u>0,00</u>
Yhteensä	308 351 762,81

1.5 Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimusten nimellisarvot

2018	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Jäljellä oleva maturiteetti				
Suojaavat johdannaissopimukset	68 000,00		0,00	68 000,00
Käyvän arvon suojaus	68 000,00	10 000 000,00	0,00	10 068 000,00
Korkejohdannaiset	0,00	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	0,00	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00
Osakejohdannaiset	68 000,00	0,00	0,00	68 000,00

**Johdannaissopimusten nimellisarvot
2017**

Jäljellä oleva maturiteetti	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Suojaavat johdannaissopimukset	665 500,00	68 000,00	10 000 000,00	10 733 500,00
Käyvän arvon suojaus	665 500,00	68 000,00	10 000 000,00	10 733 500,00
Korjojohdannaiset	0,00	0,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	0,00	0,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Osakejohdannaiset	665 500,00	68 000,00	0,00	733 500,00

Johdannaissopimusten käyvät arvot

	2018		2017	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
Suojaavat johdannaissopimukset	1 319 496,82	0,00	1 522 448,66	0,00
Käyvän arvon suojaus	1 319 496,82	0,00	1 522 448,66	0,00
..Korjojohdannaiset	1 319 496,82	0,00	1 508 812,15	0,00
Koronvaihtosopimukset	1 319 496,82	0,00	1 508 812,15	0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	13 636,51	0,00
Yhteensä	1 319 496,82	0,00	1 522 448,66	0,00

	2018	2017
Suojausinstrumentin suojattavasta riskistä johtuva voitto tai tappio		

Suojattavan kohteen arvonmuutos

Käyvän arvon suojaus		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille		
Ottolainauksen arvonmuutos	1 329 353,86	1 523 131,28
Yhteensä	1 329 353,86	1 523 131,28

1.6 Aineettomat hyödykkeet

	2018	2017
Muut kehittämismenot	389 863,39	108 672,06
Muut aineettomat hyödykkeet	779 601,46	427 855,18
Yhteensä	1 169 464,85	536 527,24

1.7 Aineelliset hyödykkeet

	2018	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	21 185,10	
Yhteensä	21 185,10	0,00

Rakennukset

Omassa käytössä	306 045,97	
Sijoituskäytössä	182 557,34	182 557,34
Yhteensä	488 603,31	182 557,34

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Omassa käytössä	2 221 309,35	
Sijoituskäytössä	1 221 588,11	1 221 588,11
Yhteensä	3 442 897,46	1 221 588,11

Muut aineelliset hyödykkeet	355 603,00	0,00
------------------------------------	-------------------	-------------

Aineelliset hyödykkeet yhteensä	4 308 288,87	1 404 145,45
--	---------------------	---------------------

	2017	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	21 185,10	
Yhteensä	21 185,10	0,00

Rakennukset		
Omassa käytössä	323 136,13	
Sijoituskäytössä	193 719,98	193 719,98
Yhteensä	516 856,11	193 719,98

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä	2 486 569,91	
Sijoituskäytössä	993 047,55	993 047,55
Yhteensä	3 479 617,46	993 047,55

Muut aineelliset hyödykkeet **98 332,35**

Aineelliset hyödykkeet yhteensä **4 115 991,02** **1 186 767,53**

Aineettomat hyödykkeet

	2018	2017
Hankintameno 1.1.	1 096 194,53	828 875,31
+ tilikauden lisäykset	1 249 448,85	267 319,22
- tilikauden vähennykset	-394 306,24	0,00
Hankintameno 31.12.	1 951 337,14	1 096 194,53
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-559 667,29	-454 258,24
- tilikauden poistot	-222 205,00	-105 409,05
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-781 872,29	-559 667,29
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 169 464,85	536 527,24
Kirjanpitoarvo 1.1.	536 527,24	374 617,07

Aineelliset hyödykkeet

2018

	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 331 114,02	3 176 287,84	1 066 887,04	5 574 288,90
+ tilikauden lisäykset	0,00	0,00	340 451,89	340 451,89
- tilikauden vähennykset	-20 000,00	0,00	0,00	-20 000,00
+/- siirrot erien välillä	265 260,56	-265 260,56	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 576 374,58	2 911 027,28	1 407 338,93	5 894 740,79
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-144 346,49	-345 396,70	-968 554,69	-1 458 297,88
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	-16 720,00	0,00	0,00	-16 720,00
- tilikauden poistot	-11 162,64	-17 090,16	-83 181,24	-111 434,04
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-172 229,13	-362 486,86	-1 051 735,93	-1 586 451,92
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 404 145,45	2 548 540,42	355 603,00	4 308 288,87
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 186 767,53	2 830 891,14	98 332,35	4 115 991,02

Aineelliset hyödykkeet

2017

	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö- osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 331 114,02	2 976 648,14	1 068 225,52	5 375 987,68
+ tilikauden lisäykset	0,00	199 639,70	40 176,61	239 816,31
- tilikauden vähennykset	0,00	0,00	-41 515,09	-41 515,09
Hankintameno 31.12.	1 331 114,02	3 176 287,84	1 066 887,04	5 574 288,90
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-144 346,49	-345 396,70	-968 554,69	-1 458 297,88
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-144 346,49	-345 396,70	-968 554,69	-1 458 297,88
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 186 767,53	2 830 891,14	98 332,35	4 115 991,02
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 230 018,24	2 748 341,60	142 802,49	4 121 162,33

1.8 Muut varat

	2018	2017
Muut	5 479,63	8 854 237,68
Yhteensä	5 479,63	8 854 237,68

1.9 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	2018	2017
Korot	1 246 221,01	1 477 286,56
Muut	641 509,56	563 060,44
Yhteensä	1 887 730,57	2 040 347,00

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

1.10 Rahoitusvelkojen ryhmät

	2018	2017
Jaksotettuun hankintamenuon kirjatta- vat	278 235 620,30	283 483 540,67
Velat luottolaitoksille	39 726 461,77	62 098 981,23
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	230 509 158,53	212 684 559,44
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	8 000 000,00	8 700 000,00
Yhteensä	278 235 620,30	283 483 540,67

1.11 Velat luottolaitoksille

	2018	2017
Luottolaitoksille	39 726 461,77	62 098 981,23
Vaadittaessa maksettavat	1 020 892,18	1 026 100,68
Muut	38 705 569,59	61 072 880,55
Yhteensä	39 726 461,77	62 098 981,23

1.12 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

	2018	2017
Talletukset	230 277 658,33	212 295 744,03
Vaadittaessa maksettavat	170 849 983,91	148 451 943,15
Muut	59 427 674,42	63 843 800,88
Muut velat	231 500,20	388 815,41
Muut	231 500,20	388 815,41
Yhteensä	230 509 158,53	212 684 559,44

1.13 Muut velat

	2018	2017
Maksujenvälitysvelat	994 092,45	2 175 409,85
Varaukset	42 539,93	0,00
Muut	52 124,05	15 566,76
Yhteensä	1 088 756,43	2 190 976,61

1.14 Varaukset

	2018	2017
Pakolliset varaukset	42 539,93	0,00
Muut varaukset	9 573 065,48	9 976 971,03
Yhteensä	9 615 605,41	9 976 971,03

Erittely pakollisiin varauksiin merkityistä eristä	Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa
Odotettavissa olevat luottotappiot	57 799,19	-	-	42 539,93
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	57 799,19	0,00	0,00	42 539,93

1.15 Siirtovelat ja saadut ennakot

	2018	2017
Korot	327 531,18	423 624,17
Muut	646 917,35	1 136 548,82
Yhteensä	974 448,53	1 560 172,99

1.16 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

	2018			
Velan yksilöintitiedot	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Korko %	Eräpäivä
Avain Sp Deb. 2016 2,25% 15.8.2021	2 000 000,00	2 000 000,00	2,25	15.8.2021
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebentuuri 14-19 2,55% 15.10.2019	2 000 000,00	2 000 000,00	2,55	15.10.2019
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebentuuri 15-20 2,50% 15.10.2020	2 000 000,00	2 000 000,00	2,25	15.10.2020
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebentuuri 17-22 2,1% 15.10.2022	2 000 000,00	2 000 000,00	2,10	15.10.2022
Yhteensä	8 000 000,00	8 000 000,00		

Velan yksilöintitiedot	Omiin varoihin luettu määrä
Avain Sp Deb. 2016 2,25% 15.8.2021	1 049 288,08
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebentuuri 14-19 2,55% 15.10.2019	315 443,57
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebentuuri 15-20 2,50% 15.10.2020	716 319,91
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebentuuri 17-22 2,1% 15.10.2022	1 515 881,71
Yhteensä	3 596 933,27

Kaikki ilmoitetut velat ovat euromääräisiä. Ilmoitetut velat luetaan

vakavaraisuuslaskennassa luottolaitoksen alempiin toissijaisiin omiin varoihin.

Ennenaikaisen takaisinmaksun ehdot:

Pankki pidättää itselleen kaikkien lainojen osalta oikeuden lunastaa laina joko kokonaan tai osittain takaisin ennen eräpäivää. Ennenaikainen takaisinmaksu on kuitenkin mahdollista ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla, lukuun ottamatta vähäisiä lunastuksia, jotka pankki edelleen myy lyhyen ajan sisällä lunastuksesta.

Velkojen etuoikeutta ja velkojen mahdollista osakkeisiin vaihtamista koskevat määräykset:

Lainat on laskettu liikkeeseen velkakirjalain (622/47) 34 §:n mukaisena debentuurilainana. Lainoilla on liikkeeseenlaskijan muita velkasitoumuksia huonompi etuoikeus.

	2017			
Velan yksilöintitiedot	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Korko %	Eräpäivä
Sp deb. I-2013 2,35 % .15.5.2018	700 000,00	700 000,00	2,35	15.5.2018
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 14-19 2,55% 15.10.2019	2 000 000,00	2 000 000,00	2,55	15.10.2019
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 15-20 2,50% 15.10.2020	2 000 000,00	2 000 000,00	2,25	15.10.2020
Avain Sp Deb. 2016 2,25% 15.8.2021	2 000 000,00	2 000 000,00	2,25	15.8.2021
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 17-22 2,1% 15.10.2022	2 000 000,00	2 000 000,00	2,1	15.10.2022
Yhteensä	8 700 000,00	8 700 000,00		

Velan yksilöintitiedot	Omiin varoihin luettu määrä
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 14-19 2,55% 15.10.2019	715 224,55
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 15-20 2,50% 15.10.2020	1 116 100,69
Avain Sp Deb. 2016 2,25% 15.8.2021	1 449 069,03
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 17-22 2,1% 15.10.2022	1 915 662,66
Yhteensä	5 196 056,93

Kaikki ilmoitetut velat ovat euromääräisiä. Ilmoitetut velat luetaan vakavaraisuuslaskennassa luottolaitoksen alempiin toissijaisiin omiin varoihin.

1.17 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

	2018	2017
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verosaamisten määrä	364208,78	119386,85
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	364208,78	119386,85
Muista väliaikaisista eroista lasketut verovelat	50782,31	0,00
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verovelkojen määrä	74231,19	340004,42
Laskennalliset verovelat yhteensä	125013,50	340004,42

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on kirjattu käyvän arvon rahastoon kirjatuista rahavirtaa suojaavien johdannaisten ja käypään arvoon laajan tuloksen eriin kirjattavien saamistodistusten ja oman pääoman ehtoisten arvopapereiden käyvän arvon muutoksista ja odotetuista luottotappioista. Muilta osin laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole kirjattu pankin taseeseen.

1.18 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

Rahoitusvarat

	2018		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00	103 650,00
Saamiset luottolaitoksilta	28 264 101,01	2 128 432,78	0,00

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 173 382,15	19 013 811,95	69 037 768,39
Saamistodistukset	0,00	5 490 688,23	45 752 026,23
Johdannaiset	0,00	0,00	1 319 496,82
Yhteensä	30 437 483,16	26 632 932,96	116 212 941,44

2018			
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	3 310 570,00	0,00	3 414 220,00
Saamiset luottolaitoksilta	0,00	0,00	30 392 533,79
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	60 011 278,30	63 601 414,03	213 837 654,82
Saamistodistukset	2 967 720,00	0,00	54 210 434,46
Johdannaiset	0,00	0,00	1 319 496,82
Yhteensä	66 289 568,30	63 601 414,03	303 174 339,89

Rahoitusvarat

2017			
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00	1 484 580,00
Saamiset luottolaitoksilta	23 328 167,73	1 943 518,19	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 364 122,73	18 977 260,63	68 094 508,62
Saamistodistukset	0,00	2 157 639,63	49 716 642,28
Johdannaiset	9 362,75	4 261,76	12,00
Yhteensä	26 701 653,21	23 082 680,21	119 295 742,90

Rahoitusvarat

2017			
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 195 920,00	0,00	2 680 500,00
Saamiset luottolaitoksilta	0,00	0,00	25 271 685,92
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	60 040 685,44	64 425 253,23	214 901 830,65
Saamistodistukset	1 115 230,00	0,00	52 989 511,91
Johdannaiset	1 508 812,15	0,00	1 522 448,66
Yhteensä	63 860 647,59	64 425 253,23	297 365 977,14

Rahoitusvelat

2018			
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	1 020 892,18	2 186 764,59	36 518 805,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	177 525 461,49	47 618 997,45	5 133 199,39
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	2 000 000,00	6 000 000,00
Yhteensä	178 546 353,67	51 805 762,04	47 652 004,39

Rahoitusvelat

2018			
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	0,00	39 726 461,77
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	231 500,20	0,00	230 509 158,53
Yhteensä	231 500,20	0,00	270 235 620,30

Rahoitusvelat

	2017		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	6 529 310,03	18 030 320,41	37 539 350,79
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	155 564 531,33	50 541 536,68	6 189 676,02
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	700 000,00	8 000 000,00
Yhteensä	162 093 841,36	69 271 857,09	51 729 026,81

Rahoitusvelat

	2017		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	0,00	62 098 981,23
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	388 815,41	0,00	212 684 559,44
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	8 700 000,00
Yhteensä	388 815,41	0,00	283 483 540,67

Vaadittaessa maksettavat saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä:

Muut kuin määräaikaiset talletukset sekä luotolliset tilit on ilmoitettu luokassa alle 3 kk.

1.19 Varojen ja velkojen erittely kotimaan ja ulkomaan rahan määräisiin sekä samaan konserniin kuuluvilta

Varat	2018		2017	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	3 414 220,00	0,00	2 680 500,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	30 392 533,79	0,00	25 271 685,92	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	213 837 654,82	0,00	214 901 830,65	0,00
Saamistodistukset	54 210 434,46	0,00	52 989 511,91	0,00
Johdannaisopimukset	1 319 496,82	0,00	1 522 448,66	0,00
Muu omaisuus	14 945 039,36	0,00	27 559 740,42	0,00
Yhteensä	318 119 379,25	0,00	324 925 717,56	0,00

Velat

	2018		2017	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	39 726 461,77	0,00	62 098 981,23	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	230 509 158,53	0,00	212 684 559,44	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	8 000 000,00	0,00	8 700 000,00	0,00
Muut velat	1 213 769,93	0,00	2 530 981,03	0,00
Siirtovelat ja saadut ennakot	974 448,53	0,00	1 560 172,99	0,00
Yhteensä	280 423 838,76	0,00	287 574 694,69	0,00

1.20 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia

Rahoitusvarat	2018		2017	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	930 920,16	930 920,16	907 464,96	907 464,96
Saamiset luottolaitoksilta	30 392 533,79	30 392 533,79	25 271 685,92	25 271 685,92
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	216 042 713,00	213 837 654,82	214 901 830,65	214 901 830,65
Saamistodistukset	55 419 596,28	57 638 770,06	55 670 011,91	55 670 011,91

Osakkeet ja osuudet	6 278 946,50	6 278 946,50	10 985 785,67	10 985 785,67
Johdannaisopimukset	1 319 496,82	1 319 496,82	1 522 448,66	1 522 448,66
Yhteensä	310 384 206,55	310 398 322,15	309 259 227,77	309 259 227,77

Rahoitusvelat

	2018		2017	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	39 726 461,77	39 726 461,77	62 098 981,23	62 098 981,23
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	230 509 158,53	230 509 158,53	212 684 559,44	212 684 559,44
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	8 000 000,00	8 000 000,00	8 700 000,00	8 700 000,00
Yhteensä	278 235 620,30	278 235 620,30	283 483 540,67	283 483 540,67

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	2018			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
	55 028 554,88	0,00	7 889 161,68	62 917 716,56
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3			-135 142,65	
	2017			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
	54 864 584,51	1 522 448,66	11 791 213,07	68 178 246,24
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3			-5 700,00	

Käypä arvo ja suoraan tuloslaskelmaan merkityt arvonmuutokset sekä käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset kustakin käypään arvoon merkittyjen rahoitusvälineiden ryhmästä

	2018		
	Käypä arvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	52 790 717,38	907 803,98	-1 449 887,91
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	10 126 999,18	-481 838,08	0,00
Yhteensä	62 917 716,56	425 965,90	-1 449 887,91
	2017		
	Käypä arvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.
Lainat ja muut saamiset	240 173 516,57	0,00	0,00
Myytävässä olevat rahoitusvarat	66 118 197,58	-339 952,77	1 103 087,82
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	2 046 412,15	37 600,00	0,00
Yhteensä	308 338 126,30	-302 352,77	1 103 087,82

Rahoitusvarat, jotka arvostettu hankintameno sen vuoksi, että niiden käypää arvoa ei ole voitu määrittää luotettavasti

2018

Hankintameno arvostettu rahoitusvara	Kirjanpitoarvo
Bidco 2of 15 March 2018 18-23 float 11.9.2023 call	700000,00
DDM Debt 17-20 9,5% 30.1.2020	609900,00
Garantia Secured Multi-Issuer Bond 18-23 1,375% 14.9.2023	499590,00

SP-Koti Oy PO-laina 14-24 4,0% 31.1.2024
12000,00

Lainaamo 17-20 8% 30.9.2020 call	200 000,00
Lainaamo 16-19 8% 30.6.2019 call	200 000,00
Lainaamo 17-20 8% 31.3.2020 call	200 000,00
Lainaamo 16-19 8% 30.9.2019 call	200 000,00
Lainaamo 16-19 8% 31.1.2019 call	200 000,00
Yhteensä	2 821 490,00

2017

Hankintamenoon arvostettu rahoitusvara	Kirjanpitoarvo
Lainaamo 17-20 8% 30.9.2020 call	200 000,00
Lainaamo 16-19 8% 30.6.2019 call	200 000,00
Lainaamo 17-20 8% 31.3.2020 call	200 000,00
Lainaamo 16-19 8% 30.9.2019 call	200 000,00
Lainaamo 16-19 8% 31.1.2019 call	200 000,00
Yhteensä	1 000 000,00

Hankintamenoon on arvostettu osakkeet ja osuudet toiminnalle välttämättömissä yrityksissä, jotka on esitetty tarkemmin

liitetiedossa 5.2. Toiminnalle välttämättömät osakkeet ja osuudet on tarkoitettu pidettäväksi pysyvästi hallussa.

Näiden omistusten käypää arvoa ei voida määrittellä luotettavasti.

1.21 Oman pääoman lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä tilikauden aikana

Jos on tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden muutoksia tai virheiden oikaisuja, ne on esitettävä erikseen ja selostettava näiden perusteet.

	Tilikauden alussa	IFRS 9 siirtymän vaikutus 1.1.2018	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Peruspääoma	200,00	0,00	0,00	0,00	200,00
Kantarahasto	7 000 000,00	0,00	0,00	0,00	7 000 000,00
Muut sidotut rahastot	1 632 268,20	-185 251,16	938 940,98	-2 592 941,14	-206 983,12
Vararahasto	749 797,95	0,00	0,00	0,00	749 797,95
Käyvän arvon rahasto	882 470,25	-185 251,16	938 940,98	-2 592 941,14	-956 781,07
Käypään arvoon arvostamisesta	882 470,25	-185 251,16	938 940,98	-2 592 941,14	-956 781,07
Vapaat rahastot	13 696 914,23	-	4 869 669,41	0,00	18 566 583,64
Muut rahastot	13 696 914,23	0,00	4 869 669,41	0,00	18 566 583,64
Edellisten tilikausien voitto	0,00	86 313,50	5 044 669,41	-5 044 669,41	86 313,50
Tilikauden voitto	5 044 669,41	0,00	2 675 353,03	-5 044 669,41	2 675 353,03
Oma pääoma yhteensä	27 374 051,84	-98 937,66	13 528 632,83	-12 682 279,96	28 121 467,05

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

2018

	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2018 (brutto)	723 808,99	379 278,83	0,00	1 103 087,82
IFRS 9 siirtymän vaikutus 1.1.2018 (netto)	147 714,87	-379 278,83	0,00	-231 563,96
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-	-	-	-174 304,77
Käyvän arvon rahasto 1.1.2018	871 523,86	0,00	0,00	697 219,09
Käyvän arvon lisäykset	1 203 225,21	0,00	0,00	1 203 225,21
Käyvän arvon vähennykset	-2 524 665,13	0,00	0,00	-2 524 665,13
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	-907 803,98	0,00	0,00	-907 803,98
Odotettavissa olevat luottotappiot	161 743,69	-	-	161 743,69

Käyvän arvon rahaston muutokset 2018, yhteensä	-2 067 500,21	0,00	0,00	-2 067 500,21
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2018 (brutto)	-1 195 976,35	0,00	0,00	-1 195 976,35
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	239 195,28	0,00	0,00	239 195,28
Käyvän arvon rahasto 31.12.2018	-956 781,07	0,00	0,00	-956 781,07

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

2017

	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2017 (brutto)	873 471,03	1 127 232,42	0,00	2 000 703,45
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-	-	-	-400 140,69
Käyvän arvon rahasto 1.1.2017				1 600 562,76
Käyvän arvon lisäykset	2 079 007,59	2 275 778,13	0,00	4 354 785,72
Käyvän arvon vähennykset	-1 621 530,66	-991 519,71	0,00	-2 613 050,37
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	-607 138,97	-2 032 212,01	0,00	-2 639 350,98
Käyvän arvon rahaston muutokset 2017, yhteensä	-149 662,04	-747 953,59	0,00	-897 615,63
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2017 (brutto)	723 808,99	379 278,83	0,00	1 103 087,82
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-144 761,80	-75 855,77	0,00	-220 617,57
Käyvän arvon rahasto 31.12.2017	579 047,19	303 423,06	0,00	882 470,25

1.22 Kantarahasto

Avain Säästöpankin kantarahasto-osuuksien lukumäärä on 70 000 kpl

Kantarahasto-osuuden omistajalla on oikeus voitonjakoon säästöpankkilain (28.12.2001/1502)41 §:ssä säädetyllä tavalla.

Kantarahasto-osuuden omistajalla on oikeus osallistua isäntien vaaliin, osuudenomistajan äänimäärä on omistettujen kantarahasto-osuuksien määrä kuitenkin enintään 10 ääntä.

LUOTTORISKIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.23 Rahoitusvarojen jakauma riskiluokittain

Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset erät	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2018
Riskiluokka 1	19 383 326,59	1 410 450,00	0,00	20 793 776,59
Riskiluokka 2	64 071 414,99	1 002 379,33	122 021,31	65 195 815,63
Riskiluokka 3	53 229 197,07	966 989,90	47 680,78	54 243 867,75
Riskiluokka 4	58 008 642,97	3 187 653,05	150 466,50	61 346 762,52
Riskiluokka 5	13 516 339,21	2 571 784,57	443 750,11	16 531 873,89
Riskiluokka 6	2 538 666,53	1 457 121,76	107 164,25	4 102 952,54
Riskiluokka 7	486 494,12	1 478 058,29	722 096,12	2 686 648,53
Riskiluokka 8	145 241,22	130 125,99	83 134,34	358 501,55
Riskiluokka 9	0,00	0,00	0,00	0,00

Riskiluokka 10	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka ei luokiteltu	0,00	0,00	106 812,87	106 812,87
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	211 379 322,70	12 204 562,89	1 783 126,28	225 367 011,87
Tappioita koskeva vähennyserä (loss allowance)	188 556,50	79 014,59	295 792,63	563 363,72
Yhteensä	211 190 766,20	12 125 548,30	1 487 333,65	224 803 648,15

Saamistodistukset	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2018
Riskiluokka 1	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 2	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 3	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 4	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 5	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 6	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 7	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 8	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 9	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 10	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka ei luokiteltu	49 342 844,00	0,00	0,00	49 342 844,00
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	49 342 844,00	0,00	0,00	49 342 844,00
Tappioita koskeva vähennyserä (loss allowance)	256 027,16	0,00	0,00	256 027,16
Yhteensä	49 086 816,84	0,00	0,00	49 086 816,84

1.24 Luottoriskikeskittymät

		Lainat ja saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset	Annetut lainalupaukset ja takaukset
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta				
Tasearvo 31.12.2018	161 879,86	214 180 849,87	49 342 844,00	
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2018				11 024 282,14
Luottoriskikertymä toimialoittain, Riskiluokka 1				
Yritykset	0,00	7 245 085,47	0,00	453 182,70
Maatalous	0,00	364 194,92	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	1 020 006,59	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	316 810,60	0,00	245 012,79
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	484 983,69	0,00	62 495,91
Teollisuus	0,00	2 039 376,23	0,00	83 674,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	943 909,98	0,00	27 000,00
Muut	0,00	2 075 803,46	0,00	35 000,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	1 982 262,32	0,00	20 000,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	161 879,86	0,00	0,00	18 000,00
Kotitaloudet	0,00	10 104 855,86	0,00	808 510,38
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2018	161 879,86	19 332 203,65	0,00	1 299 693,08
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 2				
Yritykset	0,00	17 526 047,81	0,00	2 365 001,10
Maatalous	0,00	1 889 165,41	0,00	525 871,46
Kiinteistöala	0,00	8 730 461,50	0,00	1 318 394,66
Rakentaminen	0,00	4 632 363,96	0,00	214 792,15
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 437 468,33	0,00	94 006,14

Teollisuus	0,00	0,00	0,00	100 000,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	145 186,30	0,00	25 000,00
Muut	0,00	691 402,31	0,00	86 936,69
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	45 015 629,47	0,00	289 137,25
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2018	0,00	62 541 677,28	0,00	2 654 138,35
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 3				
Yritykset	0,00	5 308 913,21	0,00	737 199,62
Maatalous	0,00	1 789 818,65	0,00	26 284,73
Kiinteistöala	0,00	1 229 068,82	0,00	5 000,00
Rakentaminen	0,00	838 438,34	0,00	628 411,73
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	276 593,34	0,00	40 463,38
Teollisuus	0,00	418 817,18	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	31 950,00	0,00	0,00
Muut	0,00	724 226,88	0,00	37 039,78
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	60 440,12	0,00	89 559,88
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	46 969 162,81	0,00	1 078 592,11
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2018	0,00	52 338 516,14	0,00	1 905 351,61
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 4				
Yritykset	0,00	2 800 632,67	0,00	28 955,61
Maatalous	0,00	1 208 797,68	0,00	8 542,97
Kiinteistöala	0,00	89 399,31	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	224 424,86	0,00	0,00
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	358 356,07	0,00	215,99
Teollisuus	0,00	240 013,72	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	66 820,29	0,00	0,00
Muut	0,00	612 820,74	0,00	20 196,65
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	33 631,72	0,00	1 368,28
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	53 730 993,62	0,00	4 751 180,62
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2018	0,00	56 565 258,01	0,00	4 781 504,51
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 5				
Yritykset	0,00	2 105 569,11	0,00	161 665,93
Maatalous	0,00	747 000,00	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	173 791,92	0,00	11 944,05
Rakentaminen	0,00	310 473,17	0,00	71 414,99
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	66 848,35	0,00	66 131,60
Teollisuus	0,00	447 700,02	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	9 282,44	0,00	0,00
Muut	0,00	350 473,21	0,00	12 175,29
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	14 133 094,06	0,00	131 544,79
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2018	0,00	16 238 663,17	0,00	293 210,72

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 6

Yritykset	0,00	197 049,68	0,00	17 565,96
Maatalous	0,00	105 629,57	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	79 986,07	0,00	0,00
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	0,00	0,00	0,00
Teollisuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	11 434,04	0,00	17 565,96
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	3 825 677,13	0,00	62 659,77
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2018	0,00	4 022 726,81	0,00	80 225,73

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 7

Yritykset	0,00	1 005 643,93	0,00	817,93
Maatalous	0,00	945 919,74	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	24 688,57	0,00	38,87
Rakentaminen	0,00	9 220,94	0,00	779,06
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	25 814,68	0,00	0,00
Teollisuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	1 679 076,47	0,00	1 110,20
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2018	0,00	2 684 720,40	0,00	1 928,13

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 6 tai riskiluokkaa ei luokiteltu

Yritykset	0,00	110 532,86	45 642 844,00	8 230,01
Maatalous	0,00	10 685,41	1 750 000,00	1 264,59
Kiinteistöala	0,00	0,00	3 100 000,00	0,00
Rakentaminen	0,00	36 672,17	6 100 000,00	6 965,42
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	0,00	4 000 000,00	0,00
Teollisuus	0,00	0,00	7 700 000,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	63 175,28	3 300 000,00	0,00
Muut	0,00	0,00	19 692 844,00	0,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	3 700 000,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	346 551,55	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2018	0,00	457 084,41	49 342 844,00	8 230,01

1.25 Vakuuksien ja muiden luoton laatua parantavien järjestelyjen vaikutus

2018

Luottoriskille alttiina oleva määrä, johon kohdistuu vakuus

Kuvaus hallussa olevasta vakuudesta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä**215 480 714,81**

Asuntoluotot	124 168 042,85	Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Yritysluotot	32 428 263,69	Pääosin kiinteistövakuuksia
Kulutuluotot	16 543 075,99	Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Muut	42 341 332,28	Pääosin kiinteistövakuuksia

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**2.1 Korkotuotot ja -kulut**

	2018	2017
Korkotuotot		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamistodistuksista	109 298,37	85 203,67
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	4 113 891,99	4 406 870,33
Saamistodistuksista	3 130 125,39	2 589 611,67
Johdannaisopimuksista	332 499,99	332 500,01
Rahoitusvelkojen negatiivista korkokuluista	27 484,72	25 368,33
Muut korkotuotot	14 879,43	14 084,68
Yhteensä	7 728 179,89	7 453 638,69

Korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatuihin rahoitusvaroista

64 599,84

-

Korkotuotot arvostaan alentuneista luotoista ja muista saamisista

-

25 821,53

Korkokulut

Veloista luottolaitoksille	-399 643,51	-399 055,73
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	-847 096,87	-1 098 376,38
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-189 084,27	-194 669,58
Negatiiviset korkotuotot rahoitusvaroista	-102 906,11	-98 890,93
Muut korkokulut	-246,99	-1 286,25
Yhteensä	-1 538 977,75	-1 792 278,87

2.2 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

	2018
Käypään arvoon tuloksen kautta kirjatuihin sijoituksista saadut osinkotuotot	46 061,21
joista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista saadut osinkotuotot	0,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjatuihin sijoituksista	50 375,60
joista tilikauden lopussa hallussa oleviin sijoituksiin liittyvät osingot	50 375,60
Yhteensä	96 436,81

2017

Myytävissä olevista rahoitusvaroista saadut osinkotuotot	459 678,95
Yhteensä	459 678,95

2.3 Palkkiotuotot ja -kulut

	2018	2017
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	570 583,02	574 004,10
Ottolainauksesta	19 886,30	32 344,42
Maksuliikenteestä	1 139 830,49	965 789,00

OmaisuuDENhoidosta	212 427,47	195 268,09
Välitetystä toiminnasta	1 088 373,68	907 858,65
Takausten myöntämisestä	26 967,42	24 394,66
Muut palkkiotuotot	57 331,21	32 400,53
Yhteensä	3 115 399,59	2 732 059,45

Palkkiokulut

Maksetut toimitusmaksut	-34 951,83	-32 913,38
Muut	-421 374,00	-354 409,87
Yhteensä	-456 325,83	-387 323,25

2.4 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

2018

		Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
Myyntivoitot ja -tappiot(netto)			
Saamistodistuksista	65 180,80	-447 382,15	-382 201,35
Osakkeista ja osuuksista	5 855,62	-34 455,93	-28 600,31
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	71 036,42	-481 838,08	-410 801,66
Tuloslaskelmaerä yhteensä	71 036,42	-481 838,08	-410 801,66

2017

		Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
Myyntivoitot ja -tappiot(netto)			
Saamistodistuksista	0,00	38 600,00	38 600,00
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	0,00	38 600,00	38 600,00
Tuloslaskelmaerä yhteensä	0,00	38 600,00	38 600,00

2.5 Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot

2018

	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	-61 113,18	907 803,98	846 690,80
Yhteensä	-61 113,18	907 803,98	846 690,80

2.5 Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

2017

	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Arvon alentumiset	Arvon alentumisten peruutukset	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	111 887,09	0,00	0,00	607 138,97	719 026,06
Osakkeista ja osuuksista	132 189,44	-45 553,01	0,00	2 032 212,01	2 118 848,44
Yhteensä	244 076,53	-45 553,01	0,00	2 639 350,98	2 837 874,50

2.6 Suojauslaskennan nettotulos

2018

2017

Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos (netto)	-189 326,93	-362 022,73
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos (netto)	189 475,13	358 962,64
Yhteensä	148,20	-3 060,09

2.7 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

2018

2017

Vuokra- ja osinkotuotot	93 396,24	96 522,24
Vuokrakulut	-180,00	-720,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 096,19	-11 162,64
Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	-16 720,00	0,00

Arvonalentumistappiot	0,00	-32 088,07
Muut kulut	-92 009,99	-94 022,25
Yhteensä	-27 609,94	-41 470,72

2.8 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muut tuotot	2018	2017
Vuokratuotot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	362,90	48,39
Muut tuotot	292 410,10	249 455,25
Yhteensä	292 773,00	249 503,64

Liiketoiminnan muut kulut	2018	2017
Vuokratulot	-136 602,15	-61 264,60
Kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	-206 637,90	-192 968,91
Vakuusrahastomaksut	-162 319,42	-168 552,03
Muut kulut	-739 908,16	-596 315,50
Yhteensä	-1 245 467,63	-1 019 101,04

2.9 Henkilöstökulut

	2018	2017
Palkat ja palkkiot	-2 058 263,29	-1 865 581,83
Henkilösivukulut	-548 909,60	-603 667,21
Eläkekulut	-510 010,31	-563 249,92
Muut henkilösivukulut	-38 899,29	-40 417,29
Yhteensä	-2 607 172,89	-2 469 249,04

2.10 Muut hallintokulut

	2018	2017
Muut henkilöstökulut	-280 247,76	-253 445,67
Toimistokulut	-497 576,90	-352 213,42
Atk-kulut	-1 250 844,09	-934 342,30
Yhteyskulut	-125 091,82	-115 776,83
Edustus- ja markkinointikulut	-274 899,78	-244 470,29
Yhteensä	-2 428 660,35	-1 900 248,51

2.11 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	2018	2017
Suunnitelman mukaiset poistot	-321 542,85	-193 307,67
Aineelliset hyödykkeet	-100 271,40	-87 898,62
Aineettomat hyödykkeet	-221 271,45	-105 409,05
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	0,00	-100 000,00
Aineelliset hyödykkeet	0,00	-100 000,00
Yhteensä	-321 542,85	-293 307,67

2.12 Odotettavissa olevat luottotappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

Odotettavissa olevat luottotappiot jak- sotettuun hankintamenuon kirjattavista rahoitusvaroista sekä takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista	Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumistappiot
Saamisista luottolaitoksilta	2,43	0,00	-	-
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	64 415,37	98 621,76	0,00	-187 000,29
Saamistodistukset	0,00	-	-	0,00
Taseen ulkopuoliset erät	15 259,26	0,00	-	0,00
Yhteensä	79 677,06	98 621,76	0,00	-187 000,29
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot				
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat saamistodistukset	-161 743,69	0,00	0,00	0,00
Tytäryritys- ja omistusyhteisyritysten osakkeiden ja osuuksien arvonalentumistappiot	-	-	-	0,00
Muut käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	0,00	-	-	0,00
Yhteensä	-161 743,69	0,00	0,00	0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä	-170 445,16	98 621,76	0,00	-187 000,29

2.13 Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista	2017
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-171 629,97
Sopimuskohtaiset arvonalentumistappiot	-135 866,17
Ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot	-119 095,08
Arvonalentumisten peruutukset ja palautukset (-)	83 331,28
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista yhteensä	-171 629,97
Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista yhteensä	-171 629,97

2.14 Tuotot liiketoiminta-alueittain ja markkina-alueittain

	2018	2017
Pankkitoiminnan tuotot	10 102 238,94	11 934 545,55

Tuottojen, liikeyvoiton, varojen ja velkojen jakautumista liiketoiminta-alueittain ei ole ilmoitettu, koska jaolla ei ole olennaista merkitystä. Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa. Tuotot on esitetty eliminoimattomina

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.1 Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiön Veritaksen kautta eikä kattamatonta eläkevastuuta ole.

3.2 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	2018	2017
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		
Takaukset	941 985,08	889 267,97
Muut asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	196 000,00	181 000,00
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	11 826 095,88	15 305 640,95
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	12 964 080,96	16 375 908,92

3.3 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2018	2017
Pankki kuuluu Oy Samlink Ab:n arvonnisäverovelvollisuusryhmään.		
Arvonnisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä	1 956 926,57	757 141,30

HENKILÖSTÖÄ, JOHTOA JA LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Henkilömäärä tilikauden lopussa		Henkilömäärä tilikauden lopussa	
4.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.				
	2018	2017		
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	40	35		
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	2	2		
Määräaikainen henkilöstö	6	4		
Yhteensä	48	41		
4.2 Johdon palkat, palkkiot ja eläkesitoumukset				
	2018	2017		
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, palkat ja palkkiot	280 943,73	294 788,18		
Yhteensä	280 943,73	294 788,18		
4.3 Johdolle myönnetyt luotot ja takaukset				
	2018	2017		
	Luotot	Takaukset	Luotot	Takaukset
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	696 699,18	25 000,00	790 016,47	0,00
Yhteensä	696 699,18	25 000,00	790 016,47	0,00
Lisäykset	21 500,00	25 000,00	316 900,00	0,00
Vähennykset	100 507,29	0,00	83 876,21	0,00

Lainaehdot

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

4.4 Lähipiiritiedot

Lähipiirin määrittely

Luottolaitoksen lähipiiri määritellään tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja varten standardin IAS 24 *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä* mukaisesti.

Saamiset, takaukset ja vakuudet lähipiiriltä

Lähipiiriin kuulumisen peruste	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/vakuudet
Sukulaisuus	1 139 215,19	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 139 215,19	0,00	0,00	0,00

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.
 **) Muut kohtaan sisältyvät : Lähipiiriin kuuluvan henkilön määräysvalta yhteisö, johon on huomattava vaikutusvalta sekä Eläkesäätiö/-kassa

Odotettavissa olevat luottotappiot

Tilikauden alussa	23 860,82	0,00	0,00	0,00
Tilikauden muutos	-6 512,04	0,00	0,00	0,00
Tilikauden lopussa	17 348,78	0,00	0,00	0,00

Lähipiiriin kuulumisen peruste	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/vakuudet
Sukulaisuus	1 057 855,21	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 057 855,21	0,00	0,00	0,00

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.
 **) Muut kohtaan sisältyvät : Lähipiiriin kuuluvan henkilön määräysvalta yhteisö, johon on huomattava vaikutusvalta sekä Eläkesäätiö/-kassa

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

5.1 Konsernitilinpäätökseen yhdistelemättä jätetyt pienet tytär- ja osakkuusyhtiöt

Tytäryhtiöt

Peruste yhdistelemättömyydelle	Kirjanpitoarvot	Oma pääoma **)	Kpl
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	1 756 372,34	1 753 689,03	4

Osakkuus- ja omistusyhteisyrietykset

Peruste yhdistelemättömyydelle	Kirjanpitoarvot	Oma pääoma **)	Kpl
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	232 371,21	0,00	1

5.2 Omistukset muissa yrityksissä

Yrityksen nimi ja kotipaikka

Peruste yhdistelemättömyydelle	Omistusosuus, %	Oma pääoma**	Tilikauden tulos*
Sp-Henkivakuutus Oy, Espoo	2,73	43 746 912,38	5 452 499,26
Nooa Säästöpankki Oy, Helsinki		47 350 525,16	1 238 612,54

2,03		
Sp-Rahastoyhtiö Oy; Helsinki		
2,57	9 301 583,86	791 048,96
Säästöpankkien Holding Oy, Espoo		
2,27	1 558 943,39	22 040,98
Oy Samlink Ab, Espoo		
0,79	23 208 084,66	4 676 098,46
Sp-Koti Oy, Espoo		
2,92	-67 719,76	-254 787,60
Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oy, Espoo		
2,94	49 900 508,20	1 961 894,28
SP-kiinnitysluottopankki Oy, Espoo		
2,73	74 695 315,45	4 077 325,71
Yhteensä	249 694 153,34	17 964 732,59

*) Tilikauden 2017 oma pääoma ja voitto

***) Oma pääoma sisältää tilinpäätössiirtojen kertymän laskennallisella verovelalla vähennettynä.

MUUT LIITETIEDOT

6.1 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoiminta

Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoitopalvelut

Pankki tarjoaa sijoituspalvelulain 11§:n mukaista toimeksiantojen välittämistä ja toteuttamista, kaupankäyntiä omaan lukuun, omaisuudenhoitoa ja sijoitusneuvontaa ja rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalvelua sekä tallelokeropalvelua ja niihin liittyviä palveluja.

Pankissa ei hoideta ns. täyden palvelun omaisuudenhoitoa.

6.2 Tilintarkastajan palkkiot

	2018	2017
Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin:		
Tilintarkastus	9 620,00	10 329,20
Tilintarkastuslain 1§:n 1 mom. 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	6 327,72	4 240,80
Veroneuvonta	0,00	0,00
Muut palvelut	387,29	436,48
Yhteensä	16 335,01	15 006,48

6.3 Pitkäaikaissästäminen

	2018		2017	
	Eur	Lkm	Eur	Lkm
Säästövarat yhteensä	29 045,68	9	28 686,92	9
Talletukset yhteensä	22 387,58	9	20 372,80	9
PS-tilit	16 375,73	7	16 194,70	7
PS-talletukset	6 011,85	2	4 178,10	2
Asiakasvarat yhteensä	6 658,10		8 314,12	
Osakkeet	6 658,10		8 314,12	

6.4 Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Kauhavalla, 30. päivänä tammikuuta 2019

Avain Säästöpankin hallitus

RAIMO AHOKAS
Raimo Ahokas

MARJA KIVIOJA
Marja Kivioja

ERKKI LAIDE
Erkki Laide

JUKKA PELTOLA
Jukka Peltola

VIRPI SYVÄJÄRVI
Virpi Syväjärvi

MARKKU TYYNISMAA
Markku Tynismaa

MIKKO RUUSKA
Mikko Ruuska
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kauhavalla, 8. päivänä helmikuuta 2019

KRISTIAN BERG
Kristian Berg, KHT

Ernst & Young Oy
Alvar Aallon katu 5 C
00100 Helsinki
Finland

Puhelin 0207 280 190
www.ey.com/fin
Y-tunnus 2204039-6,
kotipaikka Helsinki

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Avain Säästöpankin isäntien kokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olen tilintarkastanut Avain Säästöpankin (y-tunnus 0179732-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1. – 31.12.2018. Tilinpäätös sisältää pankin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan pankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntoni on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olen riippumaton säästöpankista niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaani tilintarkastusta ja olen täyttänyt muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuuteni.

En ole suorittanut Säästöpankille muita kuin tilintarkastuspalveluja.

Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olen alla kuvannut arvioni merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittänyt yhteenvedon siitä, miten olen toiminut näiden riskien johdosta.

Olen täyttänyt kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa kuvatut velvollisuuteni tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät veloitteeni. Tämän mukaisesti suoritin suunnittelemani tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arvioni mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamani tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin riskeihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnolleni.

Olen ottanut tilintarkastuksessani huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Merkittävä arvioidun olennaisen virheellisyyden riski	Miten riskiä käsiteltiin tilintarkastuksessa
<p>Saamiset asiakkailta Viitataan tilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin ja liitetietojen kohtaan 1.1 sekä 2.11</p> <p>Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, yhteensä noin 214 miljoonaa euroa, on Avain Säästöpankin taseen merkittävin erä muodostaen 67 % taseen loppusummasta. Saamisten arvostaminen liittyy tilinpäätöksen kannalta merkittävä riski, sillä arvostaminen perustuu tulevaisuuden odotuksiin toteutuvien luottotappioiden määrän ja ajankohdan osalta, ja se sisältää johdon harkinta käytettävien menetelmien ja parametrien osalta.</p> <p>Saamiset asiakkailta -ryhmään liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen Säästöpankkiryhmässä mallinnettuja riskiparametreja, jossa odotettujen luottotappioiden laskenta perustuu sopimuskohtaisesti maksukyvttömyyden todennäköisyyteen, tappio-osuuteen sekä vastuun määrään maksukyvttömyshetkellä.</p>	<p>Tilintarkastustoimenpiteeni, joissa on huomioitu riski olennaisesta virheellisyydestä saamisten arvostamisessa, sisälsivät muun muassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Säästöpankin saamisten kirjaus- ja arvostusperiaatteiden asianmukaisuuden arviointiin; • Lainojen arvonalentumisten määrittämiseen ja kirjaamiseen liittyvien periaatteiden ja toimenpiteiden läpikäynnin; • Pankin saamisten arvostamiseen liittyvien kontrollien läpikäynti; • Odotettavissa olevien sopimuskohtaisten luottotappioiden määrän arviointia pistokokein erityisesti suurimpien ja muutoin korkeamman riskin omaavien asiakaskokonaisuuksien osalta; • Analyttiset tarkastustoimenpiteet • Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan prosesseja ja kontroleja kuvaavassa raportissa (ISRS 4400) esitettyjen tulosten arviointi pankin kannalta, mm. ulkoistettujen toimintojen kontrollien toimivuuden osalta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan Säästöpankin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos Säästöpankki aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenani on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntoni. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytän ammatillista harkintaa ja säilytän ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistan ja arvioin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelen ja suoritan näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankin lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostan käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäkseni suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta en siinä tarkoituksessa, että pystyisin antamaan lausunnon Säästöpankin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioin sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teen johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teen hankkimani tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä Säästöpankin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätökseni on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, minun täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessani lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntoni. Johtopäätökseni perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei Säästöpankki pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioin tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoin hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistan tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olen toiminut isännistön valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2018 alkaen yhtäjaksoisesti 1 vuoden.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä saatu muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja toimitusjohtajan katsaukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustani.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntoni ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenani on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessäni arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessani hankkimani tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenani on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonani esitän, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teen toimintakertomukseen kohdistamani työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, minun on raportoitava tästä seikasta. Minulla ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Kauhavalla, 8.2.2019

Kristian Berg, KHT